

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103. TELEPHONE: 431-6344

LIV.

Sausis — January 8, 1969

Nr. 2

ILIustruotas tautinės minties lietuvių laikraštis

TERORO KARAS

IZRAELIO KERŠTAS UŽ PARTIZANINĘ VEIKLĄ —
ANALOGIJOS SU VIETNAMU IR ALŽIRU

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Užpraeitą savaitę du arabų partizanai Graikijos sostinės Atėnų aerodrome apšaudė Izraelio keleivinį lėktuvą, užmušdami vieną keleivį ir kelis sužeisdami. Nuostoliai padaryti ir sprausmiuiam lėktuvui. Už tai keršydami izraelitai pasiuntė savo teroristų komandą į kaimyninio Libano Beiruto miesto aerodromą, kur buvo sunaikinta net 11 didžiulių lėktuvų, susprogdinti pastatai ir skysto kuro sandėliai. Sakoma, kad nuostolių padaryta net už 100.000.000 dolerių, nors ta suma atrodo gerokai perdėta. Toks Izraelio elgesys susilaukė vienodai aštraus protesto iš Washingtono ir iš Maskvos.

Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad tokia keršto akcija nėra niekuo pateisinama. Ar gi Libanas, vienas iš taikingiausių ir turtingiausių arabų kraštų su didele krikščionių mažuma, yra tikrai atsakingas už tuos du teroristus Atėnuose? Ir to krašto vyriausybė, jei ir norėtų, ar galėtų sudrausti kiekvieną teroristų žygį? Juk plačiai žinoma, kad arabų teroristų daugumą sudaro anksčiau ar vėliau išvaryti ar patys pasitraukę Palestinos arabai. Jų partizanų — "fedayeen" (lietuviškai: 'pasiaukojančių vyrų') organizacijos faktinai nesiskaito nei su viena iš 43 arabų kraštų vyriausybių, tačiau visos jos partizanų veiklą remia, jei neoficialiai, tai bent toleruoja privatiems jiems aukų rinkimą. Žinovai teigia, kad nė vienas arabų kraštų valdovų negalėtų partizanus viešai pasmerkti ir susilaukti gyvas kitos dienos.

Už tat suprantamas Jordanijos karaliaus Husseino pareiškimas londoniško "Observe-

riui", kad jis būtų patenkintas, jei Palestinos arabai sudarytų savo nuosavą valstybę. (Tas pareiškimas buvo vėliau paneigtas, tačiau būdinga, kad jis, nors ir su trijų dienų pavėlavimu, vis dėlto buvo perėjęs Jordano cenzūrą.) Čia reikia atsiminti karaliaus Husseino senelis Abdullah prisijungė Palestinos teritoriją už Jordanijos upės tik Izraeliui susikūrus. Palestinos arabai daug turtin gesni ir kultūringesni už Abdullah beduinus, sunkiai surado bendrą kalbą su nauju karalium. Už metų — 1961 m. — vienas Palestinos arabas Abdullah nušovė. Vėliau Palestinos arabai labai norėjo, kad Jordanas prisidėtų prie Egipto vadovaujamos arabų federacijos, iš kurios plano nieko neišėjo.

Už tat Jordano karaliaus, kaip ir Libano vyriausybės, padėtis yra itin sunki. Jie negali oficialiai pasmerkti arabų partizanų, o iš kitos pusės Izraelio komandos keršija ne sunkiai surandamiems teroristams, bet abiem kraštams, kurie savo karinėm pajėgom toli gražu negali prilygti Izraeliui.

Žiūrint iš Izraelio pusės toks 'atsakymas' gali būti pateisinamas noru pagaliau rasti tinkamą taktiką partizaniniam teroro kare. Kaip žinia, tos taktikos nerado nei prancūzai Alžiro kare, nei amerikiečiai Vietname.

Būsimojo prezidento Nixono patarėjas užsienio politikos klausimuose Dr. Henry Kissinger apie tai taip samprotauja žurnalo Foreign Affairs sausio numeryje. Pasak jo amerikiečiai tikėjosi laimėti Vietna-

mo karą kontroliuodami to krašto galimai didesnę teritorijos dalį ir sunaikinę priešą jėgas. Tačiau tai sunkiai sekėsi, nes partizaninis karas yra visai kitokios prigimties. Partizanai mažai rūpinasi teritorija — jie siekia kontroliuoti gyventojus. O ta kontrolė yra susijusi su psichologija (psychological criteria) ir būtent saugumo jausmu. Negalima praveisti jokios pozityvios programos, jei gyventojai nesijaučia esą saugūs nuo teroro ar keršto. Partizanai siekia teroru ir keršto grąšinimu atbaidyti nuo bendradarbiavimo su oficialia valdžia. Tokiu būdu nei amerikiečių ginklo laimėjimai Vietname, nei izraelitų laimėjimai atvirokoje negali būti paversti nuolatine nauda (translated into permanent political advantage).

Izraelitai bando partizanus sumušti tuo būdu, kurį amerikiečiai tik iš dalies bandė bombarduodami šiaurinį Vietnamą. (Sakau, iš dalies, nes kai kurie svarbūs taikiniai, kaip Haiphongo uostas, liko nepalieti.) Nuo totalinio bombardavimo buvo susilaikyta bijant eventualios sovietų ir raud. kiniečių reakcijos. Izraelio vyriausybė, atrodo, nutarė lošti 'va banque', ko nebando nei prancūzai, nei amerikiečiai. Atvirokaro ji dabar dar nesibijo, o jei jis prasidėtų, Izraelis jį laimėtų — ginklų persvara yra jo pusėje. Antra vertus, toks Izraelio žygis verčia Maskvą ir Washingtoną dairytis kokios nors išeities iš susidariusios padėties.

• DIRVA nuoširdžiai dėkoja visiems, kurie švenčių proga atsiuntė sveikinimus.

Pirmasis Lietuvos valstybės prezidentas Antanas Smetona, miręs prieš 25 metus Clevelande, ir ponia Sofija Smetonienė, su kuria Clevelando lietuviai gruodžio 31 d. atsisveikino, palydėdami į Visų Sielių kapines.

ATSIŠVEIKINTA SU VELIONE SOFIJA SMETONIENE

1968-ji Laisvės Kovos Metai nuėjo į praeitį. Paskutinę tų metų dieną, antradienį, gruodžio 31 amžinam poilsiui palydėjome asmenį, buvusį taip arti prie garbingiausio ir aukščiausio nepriklausomos Lietuvos posto, prezidento Antano Smetonos gyvenimo draugę ir bendrininkę Sofiją Chodakauskaitę-Smetonienę.

Pirmadienio vakare laidotuvių namuose velionę pagerbti ir su ja atsisveikinti gausiai rinkosi Clevelando lietuviai. Prie gėlės skęstančio karsto garbės sargybą pasikeisdami stovėjo ALT Sąjungos nariai, skautės akademikės, skautininkės ir D. L.K. Birutės draugijos atstovės. Maldas kalbėjo kunigas Kęstutis Žemaitis. Savo garbės narę ir buvsią Vilniaus M.K. Čiurlionio vadovauto choro dainininkę giesmėmis ir "Lietuva Brangi" atsisveikino Čiurlionio ansamblis.

Tarp kitų, į laidotuves atvyko velionės dukterė Marija Valušienė, sesuo Jadvyga Tūbelienė, Lietuvos atstovas Washingtone Juozas Kajeckas, ALT pirmininkas inž. Eugenijus Bartkus.

Atsisveikinimo iškilmės pravedė Clevelando ALTS-gos skyriaus pirmininkas inž. Jaunutis Nasvytis prasmingu ir jautriu žodžiu prisiminęs velionės nuėitą žemišką kelią. Simboliškai į velionės karstą įdėjęs žemės iš Vilniaus Rasų kapų toliau Lietuvos Diplomatinės tarnybos vardu atsisveikini-

mo žodį tarė Juozas Kajeckas:

"Vėl paviliojo naują auką kapai. Toji auka didelė. Tik vieną Prezidentienę gyvųjų tarpe teturėjome ir tos pačios netekome.

Velionės S. Smetonienės jaunystėje, kada dėl svetimųjų įtakų ne vienas žūdavo lietuvių — jos velionės nesuviliojo. Iš visų jos namuose žinomų kalbų — jai arčiau širdies paliko Birutės kalba. Ji savo likimą sujungė su būsimo Nepriklausomybės Akto signataru ir būsimo Lietuvos valstybės prezidentu. Ji pačioje Lietuvos širdyje, Vilniuje, įsijungė į lietuvių kultūrinę veiklą, į jų chorą ir vaidinimus.

Lietuvos laisvės laikais ji ypač pasižymėjo šalpos ir gailestingumo sirtyse. Ji buvo jautri artimo nelaimei. Ji visokeriopai gelbėjo pagalboms reikalingus. Ji nelaimingiems tautiečiams širdį ne šaltą turėjo.

Ji savo tautiečius giliai ir nuoširdžiai mylėjo ir todėl daug kentėjo. Jos gyvenimas — tikra odiseja. Ji augo ir brenėdo carų laikų nevalioje. Pirmo pasaulinio karo, Lietuvos tuo metu okupacijos ir Lietuvos laisvės kovų bei jos prisikėlimo nepriklausomam gyvenimui laikotarpis surištas su daugeliu velionės sielvartų. Antro pasaulinio karo metu, ypač Kremiaus agresijos prieš Lietuvą pasekoje, jos odiseja, pernelyg padidėjo. Sekė tremtis, internavimas Rytprūsioje ir ilga kelionė iki pasiekė

šio prietelingo krašto krantus. Įsikūrimas pradžioje ir čia buvo nelengvas. Teko iš vienos vietovės į kitą kilnotis. Pagalios, jai teko pergyventi ir velionio prezidento, Antano Smetonos tragišką, perankstyvą mirtį. Neperseniai velionės pergyventa ir sunki, ilgesnė liga. Tokie pergyvenimai galėjo palaužti jaunesnius ir stipresnius pečius.

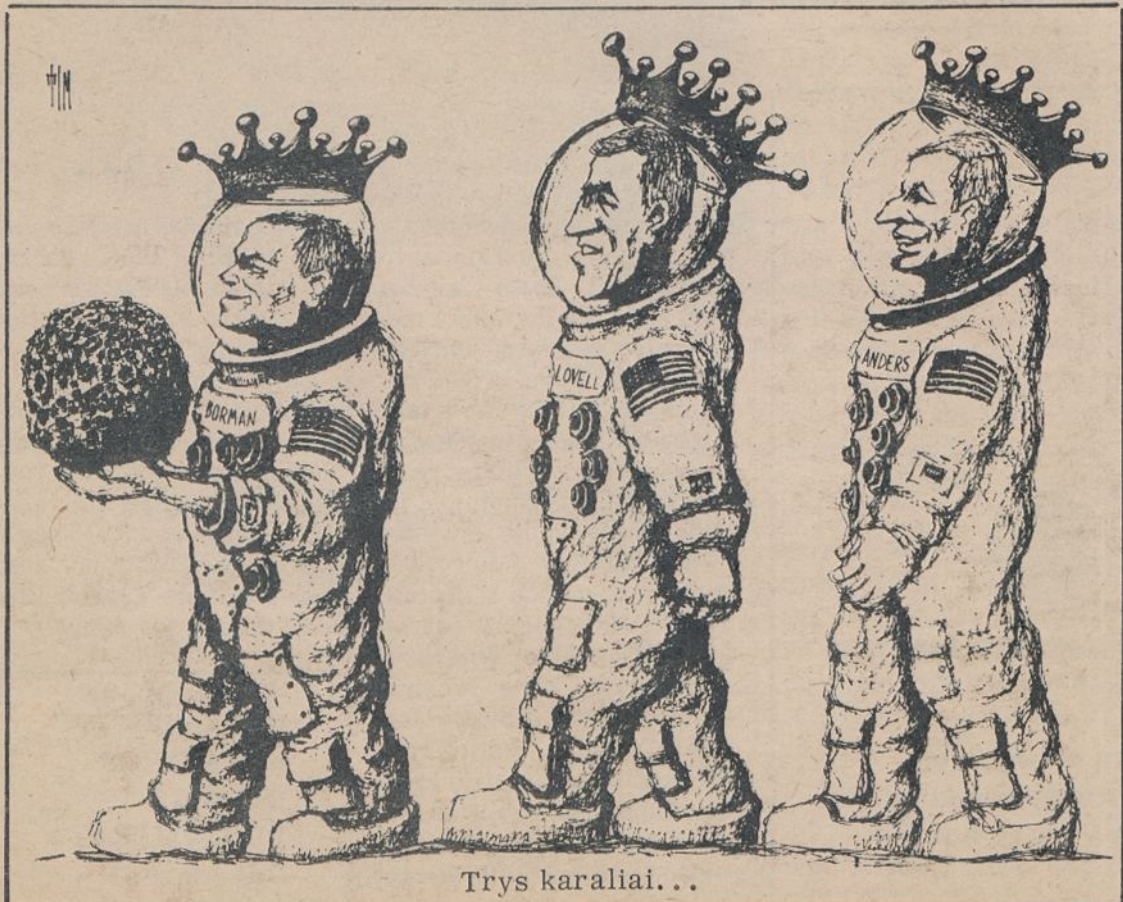
Likimo pakitėjusia kuklia būkle, ji nemėgo skųstis. Ji sielojosi tik dėl Lietuvos ir kartu nukreipė dėmesį į jos pamiltus anūkus. Ji jiems daug širdies parodė.

Visų Šventųjų dieną ją ištikusi negailestinga liga buvo didelis smūgis. Mirtis nuo jos išvadavo. Ji gydo visokiausias žaizdas ir visus skausmus nuramina.

Tautiečiai laisvėje ir vergovėje velionės atmintį su pagarba minės. Pavergtas lietuvis prisimins, kad velionės vyro, Antano Smetonos, prezidentavimo laikais lietuvis tėvynėje buvo laimingesnis, saugesnis, laisvesnis ir ekonomiškai pajėgesnis. Sibiro nepriklausoma Lietuva taip pat neturėjo. Lietuvis prisimins, kad Vilniaus etninis veidas tada nebuvo sužalotas atėjūnais iš rytų, kaip nūnai. Tad, pavergtas lietuvis, netolimą praeitį atminęs, liūdės dėl velionės Smetonienės mirties.

Velionę ligos smūgis ištiko Vėlinių dienos išvakarėse, t.y. tada, kai ruošiasi paminėti velionio Prezidento atmintį,

(Nukelta į 7 psl.)

Trys karaliai...

RŪKymo [TAKA SVEIKATAI] (5)

Dr. STEPONAS BIEŽIS

BE RŪKALŲ GYVENIMAS
GALI BŪTI MALONESNIS...

Šiuo metu jau nebėra nė klausimo, nė abejonės dėl cigarečių dūmų neigiamo santykiavimo sveikatai ir aiškaus padaugėjimo mirtingumo nuo rūkymo. Tačiau dar iki šiol nėra išaiškinta kaip ir kokie junginiai paveikia sveikatą ir kas specifiniai sukelia ligas, nes tabako dūmuose priskaitoma virš 500 skirtingų dalelių arba junginių. Tai reikalauja tolimiesnių mokslinių tyrimų, kurie išskirtų tikrą kaltininką, kurį pašalinus arba neutralizavus cigarečių rūkymas pasidarytų visai nekenksmingu. Amerikos Medikalinė Sąjunga (AMA) kuriai priklauso virš 200,000 gydytojų, pasiėmė savo atsakomybę vykdyti tokius tyrimus, kuriems, tabako industrija pritarė, iš savęs paskyrė 10 milijonų dolerių be jokių sąlygų. Moslinės studijos ir laikas duos atsakymą, kurio belaukiant laikykime cigarečių dūmus grėsmingais sveikatai ir pakeliamais mirtingumą.

Žmogaus psichinis reagavimas į bet kokią staigią grėsmę dažnai esti veiksmingas ir net ryžtingas, bent momento akivaizdoje. Tuo metu jis tikrai imasi nurodyto veiksmo, kurį net ryžtingai vykdo. Taip esti kai vienokis ar kitokis pavojus gresia pavieniai ar masiniai. Tačiau to momento poveikiai praėjus, vėl grįžtama į pirminę padėtį, iš kurios anoji grėsmė nepranyko. Apsipratimas be akstinančio vyksmo užmigdymo veiksmingumą. Tai vis žinomos tiesos, kurios gana daž-

nai kartojasi ir kurių esame buvę liudininkais.

Garsiojo raportas paskelbimo tiesioginės pasekmės buvo tos, kad cigarečių vartojimas ėmė staigiai mažėti ir sukėlė krizę tabako pramonėje. Tačiau staigmenai prėjus ir nieko ypatingo neįvykus, rūkytojai pradėjo atsipeikėti lyg iš hipnotiško miego, galvodami gal rūkymas ir nėra toks baisus ir pavojingas. Štorkios abejonės vedini nekurie vėl pradėjo smarkiai rūkyti, kas tabako verslą ėmė kelti, krizę praėjo ir cigarečių pareikalavimas vėl pradėjo diena iš dienos augti.

Tas garsusis raportas paskelbtas 1964 metais sausio 11 dieną, gavęs tiek nepaprastai daug visokios reklamos, nepasiekė savo tikslo įtikinti rūkytojus mesti rūkymą. Bet reikia manyti, kad kai kurie rūkytojai buvo įtikinti, kad be rūkalų gyvenimas gali būti malonesnis, pilnesnis ir ilgesnis, ir kad rūkymo tariami malonumai tikrumoje yra apgaulingi ir neretai sukeliantys mirtinas ligas.

RŪKYTI AR NERŪKYTI?

Rūkymas yra universalus reiškinys, kuris vis kas kartą daugiau ir daugiau plinta.

Rūkymas, kai jau pirmiaupastebėjome, turi savotiškai ir vertingų savybių. Rūkytojas tabako dūmuose randa ramumą ir pasitenkinimo jausmą. Rūkymas palaiko ekonominę lygį, duoda tūkstančiams žmonių užtikrin-

tą pragyvenimą. Taigi rūkymu pasinaudoja ne vien rūkytojai. Tad rūkymas toleruojamas, palaikomas ir net proteguojamas.

Pasidairius čia pat rasime kur kas stipresnių už rūkymą reiškių, kurie visų žmonių sveikatai ir gyvybei grėsmingi. Pvz., šiame krašte automobilių kasmet užmuša virš 49000 žmonių, automobilių ir fabrių nuodingi dūmai visiems plačius erzina, o vienok niekas nesiruošia uždrausti automobilius gaminti ir rūkstančius fabrius griauti. Vienok yra būtina suskaidyti negeroves šalininti ir žmonijos gerovę ugdyti sveikatos stiprinimo pagrindais kurie teiktų tikrą ramumą ir pasitenkinimą nesurištą su bet kokia sveikatai grėsme.

Taigi rūkyti ar nerūkyti vispusiai apžvelgus galima ir reiklia stipriai pasakyti -- nerūkyti. Dėti visas galimas pastangas nerūkiančius sulaukyti nuo pirmos cigaretės, kuri įveda ilgainiui į įprotį rūkyti. O rūkantieji tegu sąmoningai sukaupia savo valią ir tvirtai ryžtasi nutraukti rūkymą dėl savo sveikatos gerovės.

Ir ta gerovė tuojau pajuntama, kai tabako dūmai neberzina kvėpavimo jautrius organus. Mėgti rūkyti ramiau miega, jaučiasi stipresni, lengviau kvėpuoja, buvęs įkyrus kosulys pranyksta, burnoje kartumas dingsta, pajuntama daugiau energijos ir randa vidujinis ramumas. Šalia to atsiranda stiprus apetitas, kuris verčia daugiau valgyti. Šis reiškinys veda į sverio didėjimą ir ilgainiui net į nelemiamą nutukimą, kuris, žinoma, nepageldojamas ir sveikatai žalingas. Todėl kiekvienas su padidėjusiu apetitu turi iš pat pradžių rimtai apsisąjūti, kad nejučiomis ne-nutuktų.

Nutraukus rūkymą, pirmosios valandos ir dienos esti tikrai gundančios, nes tabako dūmai kas minutę prisimena ir stipriai traukia prie rūkymo. Šis laikotarpis, daugiausiai pirma savaitė, yra nuolatinis žmogaus valios išbandymas, kurios reikia tikrai daug ir labai patvarios, kad nesuklupti. Be stiprios valios ir kieto ryžto negalima tikėtis nugalėti rūkymo pagundos. Geriausiai per šį sunkųjį laikotarpį būtų užsiimti kokiu nors darbu kiekvieną minutę, kad užmiršti rūkymą. Už savaitės, kitos rūkumo patraukimas laipsniškai menkėja, ir buvęs rūkytojas ima laisviau jaustis ir savo širdyje džiaugtis, kad pagaliau laimėta, -- rūkymo įprotis nugalėtas.

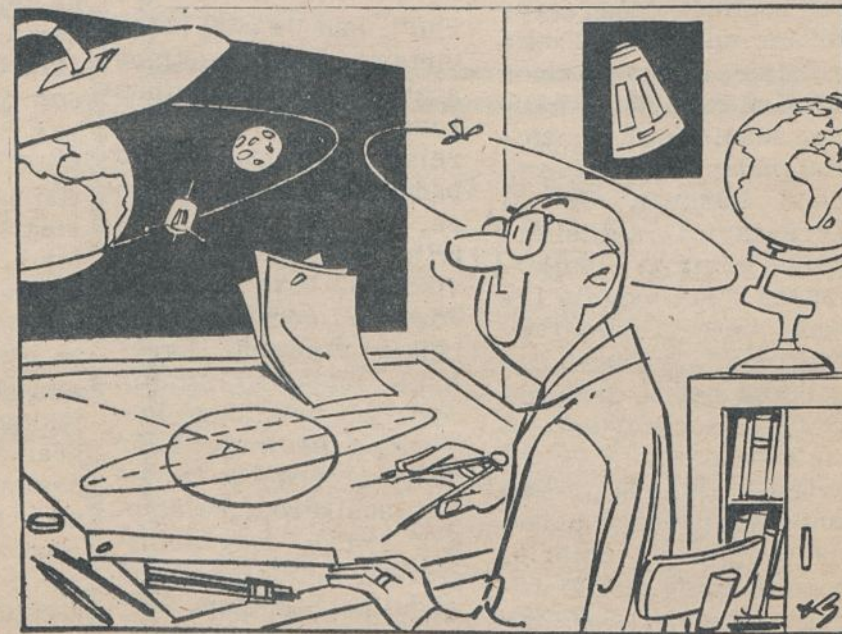
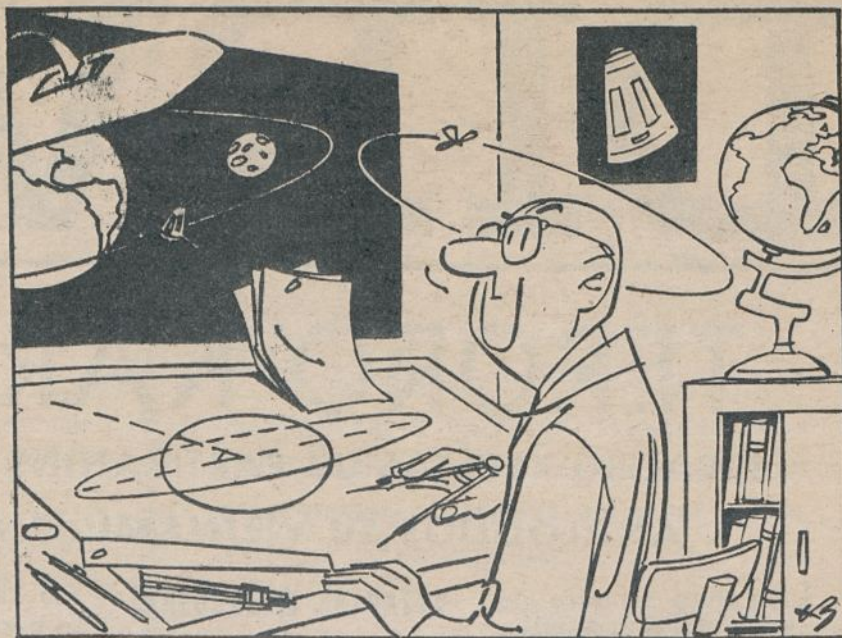
Dažnai kyla klausimas kaip mesti rūkymą: ūmai nutraukti ar kasdien mažinti rūkalų skaičių. Nuomonių didelė persvara yra ūmai, t.y. iš karto mesti rūkymą ir daugiau niekuomet neimti burnon rūkalo, nes tai tik vieno kova, kurią lengviausiai nugalėti. Palaipsniui mažinant rūkalų skaičių yra nepraktiška ir kur kas sunkiau išstiepti numatytą tvarką, nenusižengus vog-

Septynių
skirtumų
galvosūkis

Kopijuodamas a m a s piešinį, dailininkas tyčia padarė septynias klaidas.

Palyginkit abu piešinius ir bandykit surasti tuos septynius skirtumus.

Sprendimą rasite 7 psl.

čiomis padauginti pridėtiniais rūkalais, nors dažniausia su tam tikrais pasiteisinimais, kurie jokiū būdu nepadaeda nutraukti rūkymą. Nekurie griežiai garsinamų piliulių, bet tikrumoje visos tokios piliulės nieko nepadaeda. Geriausia ir labiausia užtikrinanti piliulė -- tai žmogaus tvirta valia, kuriai reikia pilnai pasitikėti ir ja išimtinai vadovautis. Kito kelio nėra. Dažnai girdėti, kad nekurie išgyvenę mėnesius be rūkalų ir jau visai atpratę, nei iš šio, nei iš to, vėl ima rūkyti, kaip seniau rūkė. Taigi visas savo geras pastangas lengvabūdiškai leidi niekais nueiti. Šitokie atsitikimai neleistini ir kuo smarkiau siai smerktini. Reikia aiškiai suprasti ir tvirtai nusistatyti, kad vieną kartą rūkymą nutraukus, rūkalas niekad nebus dedamas į burną. Vieną kartą metei rūkymą, tai jo išsižadėk visam gyvenimui.

Užbaigai dar pravers priminti, kad tabako rūkymas, o ypač cigarečių su filtrais ar be jų, kenkia sveikatai, trumpina gyvenimą sukelia gerklių, plaučių vėžį, širdies ir kitas ligas. Apie tai abejonių jau nebėra, tai įrodytas faktas.

HELP WANTED MALE

FIXTURE BUILDERS
(STEEL)

BRIDGEPORT
OPERATOR

LATHE OPERATOR

Must be experienced. Excellent pay, good fringe benefits, many hours of work. Phone 313-468-2641. (122-1)

Australijos latvių jubiliejiname minėjime, iš kairės: min. W.C. Wentworth, p. Bracs, S. Narušis ir latvių bendruomenės Sydnėje pirm. G. Bracs.

PAGERBTAS S. NARUŠIS

Latvių nepriklausomybės paskelbimo 50 metų sukakties proga, Sydnėje Menzies viešbutyje iškilmingame priėmime, buvo pagerbti Australijos Federalinės vyriausybės ministeris W. C. Wentworth, už jo nuopelnus ir paramą siekiant Latvijai atgauti nepriklausomybę ir kovojant už tautinį teisingumą bei tautų apsisprendimo teisę. Taip pat buvo pagerbtas ir LB Krašto Valdybos pirmininkas S. Narušis už jo pastangas suglaudinti bendro likimo tautas į vieningumą, siekiant ir kovojant už jų laisvę. Abu buvo apdovanoti Latvijos Jubiliejiniu medaliu.

Pažymėtina, kad S. Narušis, per dvejus kadencijos metus, vadovaujant Australijos Lietuvių Bendruomenei, drauge su latvių ir Estų kraštų bendruomenių pirmininkais suorganizavo stiprią Fed. Baltų Tarybą, kuri šiais Jubiliejinais metais surengė Baltų konvenciją, įteikė vyriausybės nariams, parlamentarams, aukštesiems dvasiškams Konvencijoje priimtą rezoliuciją ir memorandumą, išleido anglų kalba brošiūrą "The Baltic Countries", ženklelius su visų trijų tautų vėliavomis, lipinti ant vokių, šalia pašto ženklų ir dienraštyje "The Australian" paskelbė Sovietų Rusijai stiprius kaltinimus, dėl neteisėto Pabaltijo kraštų okupavimo, genocido, rusifikacijos, religinio, tautinio ir materialinio kraštų naikino.

Jau kiek anksčiau pabaltiečiai Australijoje bendradarbiavo kultūrinėje srityje, surengdami viešus koncertus, tautinius šokius, o paskutiniaisiais metais kraštų vadovybės suėjo į labiau efektyvų darbą politiniais klausimais. (k)

KĄ SAKO SOL. V. NOREIKA APIE JO KONCERTO PIKETAVIMĄ NEW YORKE

Grįžęs Lietuvon, sol. V. Noreika pasikalbėjime su "Literatūra ir Menas" korespondentu (XII. 21) štai ką sako: "...Gal būt, nekuklu pačiam vertinti savo koncertus, tačiau beveik visi jie, man regis patiko tautiečiams -- tiek Kanadoje, tiek ir Amerikoje. Tiesa, buvę ir nepatenkintų balsų. Niujorke mano koncertą piketavo "veiksniai" -- jie, mat "nepripažino" manęs, kaip Lietuvos atstovo... Tačiau daugelis tautiečių jau žino visą tiesą apie Tarybų Lietuvą, domisi jos menu."

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Su rogutėm į kalną....

V. Maželio nuotrauka

Over 50 years

as savings and home loan

specialists

ST. CLAIR
SAVINGS

All savings deposited through
JANUARY 15th EARN

4 1/4% from January 1st
(current rate)

NOW 5
LOCATIONS

Main Office: 813 EAST 185th STREET • 26000 LAKE SHORE BLVD.
6235 ST. CLAIR AVENUE • 25000 EUCLID AVENUE
Savings Certificates available 6135 WILSON MILLS ROAD

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio

Published Two Times a Week
every Wednesday and Friday
by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpus.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

Redaktorius Vytautas Gedgaudas.

Reikalų vedėjas Kazys S. Karpus.

Straipsniai, išskyrus vedamuosius, reiškia jų autorių
nuomonę.AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS
SĄJUNGOS NARIAMS SVEIKINIMAS

(Iš ALT S-gos Valdybos bendraraščio)

Ižengiant į 1969 metus ir artėjant į Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos organizuoto darbo dvidešimtmetį, Sąjungos valdyba siūnčia sveikinimus: kiekvienam mūsų Sąjungos nariui-ei, Sąjungos skyrių, apygardų valdyboms, Sąjungos tarybos ir kontrolės komisijos nariams, o taip pat visiems Sąjungos mieliems bičiuliams, bendradarbiams ir rėmėjams.

Sąjungos valdyba sveikina visus sąjungos narius, dirbančius lietuviškąjį darbą bendrinėse mūsų organizacijose, spaudoje, radijo stotyse, mokyklose, moksluose, mokyklose ir kt.

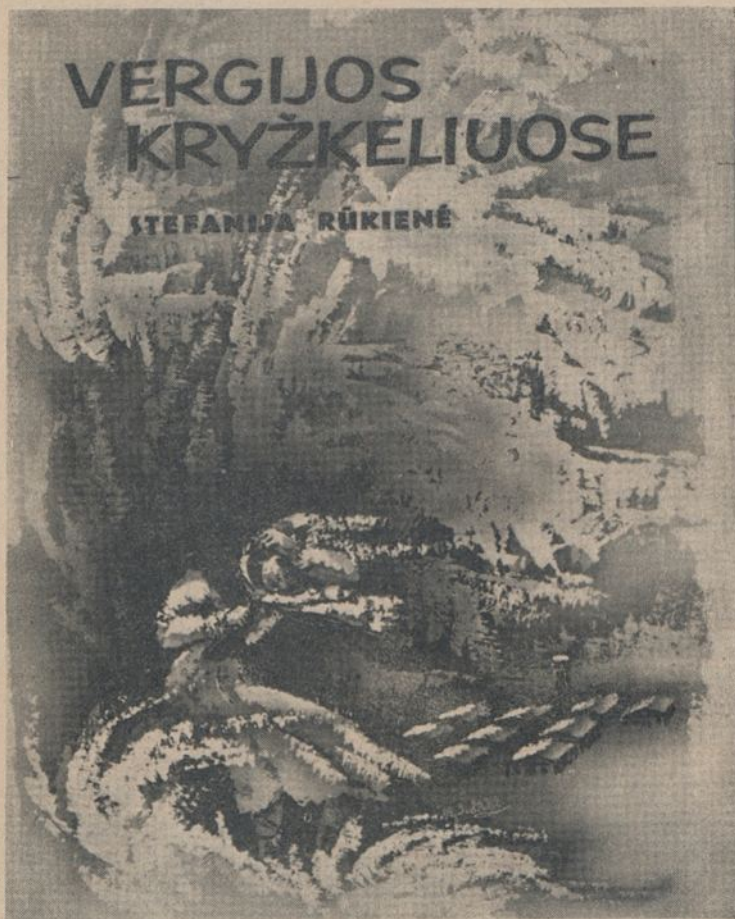
Sveikiname Vilties draugijos valdybą ir šios draugijos narius, o taip pat Dirvos štabą, jos bendradarbius, rėmėjus ir skaitytojus.

Sąjungos valdybos nuoširdus linkėjimas asmeniškai kiekvienam sveikinamajam -- laimingų ir darbinių 1969 metų!

O Sąjungos darbo prasme valdybos linkėjimai ir troškimai susiveda į principą -- mažiau atsisakojimų, daugiau jungties.

Parodykime daugiau rimties kiekvieną lietuvi vertinant, daugiau jungties ir bendrų pastangų lietuvių bendrėje ir Lietuvos laisvės bylą laimėti. Tikime, kad šio principo vedini šiemet gausiai susirinksime į jubiliejinį mūsų Sąjungos seimą.

Ta pačia proga Sąjungos valdyba dėkoja skyriaus valdyboms ir pavieniams nariams, šių švenčių proga pareiškusiems sąjungos pirmininkui ir valdybai sveikinimus bei linkėjimus.

Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos Valdyba

DIRVA

6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

196... m. d.

Siunčiu dol. pinigais/čekiu, už kuriuos prašau atsiųsti:

..... egz. Stefanijs Rūkienės "Vergijos kryžkeliuose"
(paprastais viršeliais su aplanku), kaina 5 dol...... egz. Stefanijs Rūkienės "Vergijos kryžkeliuose"
(kietais viršeliais su aplanku), kaina 6 dol.Ta pačia proga prašau atsiųsti egz. Giovannino
Guareschi "Draugas Don Camillo", kaina 3 dol.Mano adresas:
(pavardė ir vardas).....
(namo numeris ir gatvė).....
(miestas ir valstybė, zip Nr.)

VIS TOS MOTERYS

EMILJA ČEKIENĖ

"Ak knygos apie Sibiro tremtį ir vėl tos mūsų moterys!" rašo B. Raila Dirvoje paminėdamas ką tik iš spaudos išėjusią Stefanijs Rūkienės knygą "Vergijos kryžkeliuose", kur ji aprašo Sibiro kankinių kančias. Čia jis pamini ir kitas moteris jau rašiusias apie tremties kelius -- Armonienę ir Tautvaišienę.

Teisinga pastaba, pagalvojau, juk vyrų Sibiro tremtyje buvo daug daugiau nei moterų, bet nė vienas jų grįžęs ir atvykęs į laisvę nesupatindino demokratinio pasaulio žmogaus su jame neišsivaizduojamai žiauria sovietinio komunizmo santvarka ir užgrobtų tautų kančiomis. Kodėl gi vis tiktai moterys stengiasi pati atsakyti sau į klausimą. Juk vyrai dažnai dar daugiau pergyveno ir daugumoje jie net mokytesni už moteris ir šiame krašte yra laisvesni nuo kasdieninių darbų, kodėl nė vienas jų nesistengia laisvajam pasauliui ir mūsų ateinančioms kartoms parodyti, ką išgyveno šioji lietuvių generacija tik todėl, kad buvo gimę ir augę savo tėvų ir protėvių žemėj, kad mylėjo savo tėvynę, savo kuklias sodybas netrokšdami svetimų žemių nei turtų. Nejaugi mūsų vyrai taip nejautrūs, kad taip greit Sibiro kančias pamiršo, ar prisiminti nenori, ar jie tiek daug nekenkė, kaip moterys?

Į visus tuos klausimus netiesioginiai atsako S. Rūkienės tremties prisiminimų knyga "Vergijos Kryžkeliuose", kur tarp kitko rašoma: "Vyrus atskyrė nuo moterų net kitan ešalonan. Sako, bus jų kita kryptis -- šiaurė. Šeimos išardytos, ieško vieni kitų. Liūdna... Neapleiskit..." (77 psl.). Visos moterys verkia kruvinomis ašaromis ir nesuranda atsakymo, kodėl atskyrė nuo šeimų vyrus ir ką su jais padarys. Tokių išdraskytų šeimų mūsų ešalone šimtai, o likusių našlaičių klyksmas sugraudenčių ir kiedžiausias širdis..."

Kaip matome, vyrai ir nematė tiek siaubo ir kančių, kiek moterims teko išgyventi, nes juos atskyrė ir nusivežė kaip stipriosios lyties darbo jėgą. Tuo tarpu moterims liko kūdikiai, vaikai ir seneliai, reikalingi vispasiškos globos. Vyrų tarpe nebuvo ašarų, klyksmo ar dejavimų. Jie varomė jo, kol sukniubo, tyliai dantis sukančė sunkiausius darbus dirbo, kol krito ir nebepasikėlė nuo žemės. Iš jų vienas po kito dingdavo be pėdsako ir niekas neklausė, nesiteiravo, kur, nes visi žinojo, kad šis daugiau nebegriš. Taigi jų nei ešalone, nei vėliau stovyklose nesimatė tiek paviršutinės tragikos, kiek moterų tarpe. Štai, kad ir toks vaizdas:

"Staiga traukinys sustojo laukuose. Žiūriu -- kareiviai ištraukė iš

vagono už kojų mažą mirusį vaikutį. Čia pat griovyje iškasė duobutę ir mažą, suvargusį kūnelį prigludė nesvetiniga sovietų šalies žemė.

Po laidotuvių traukinys vis lekia pirmyn. Liūdnei žvelgiame į mūsų vagono mažuosius. Visi serga, išblyškę ir labai sumenkę. Motinos dar labiau susigūžė ir stipriau spaudė savo mažuosius prie išvargusių krūtininių lyg mėgindamos savo jėgomis su jais pasidalyti. Vaikai labai serga, vaitoja ir nesitaiso. Seneliai tyliai braukia ašaras ir be oro dūsta. Visas mūsų trėmimo kelias nuo Minsko iki Novosibirsko nuklotas mūsų tautos mažųjų tremtinių kaulais" (91, 92 psl.).

Toliau autorė rašo: "Šios dienos mano bendradarbiai yra vaikai, kurie neturi vaikystės džiaugsmo ir pramogų, visai nemato žaisliukų, blogai maitinasi ir gauto maisto pakanka tik gyvybei palaikyti. Apie gerą vaikų augimą ir išsivystymą čia niekas nesirūpina. Matant skurstančius vaikus tėvams daugumoje tik motinoms skauda širdis, bet jie jau naujai kartai nieko negali duoti, nes vos tik sugeba apginti nuo bado ir žiaurių Sibiro šalčių". (248 psl.).

Garbė toms mūsų moterims, iš kurių Lietuvos okupantas išplėšė gražiausią gyvenimo dalį, naikino fizinius, bet per eilę metų neįstengė palaužti, sunaikinti dvasiniais. Kurioms likimas lėmė vėl grįžti į civilizuotą gyvenimą jos aprašė savo išgyvenimus, atskleidė laisvajam pasauliui tikrąjį sovietinio komunizmo veidą ir jo pavergtų tautų kančias. Lietuvė moteris nepalūžo perėjusi sunkiausius vergijos kelius, kuriuos S. Rūkienė, 16 metų išbuvusi Sibire, taip apibūdina:

"Dėl mūsų sunkių gyvenimo sąlygų niekas galvos sau nekvaršina. Šiose pasvietėse nėra jokios knygos, nei padoraus laikraščio ar žurnalo. Mes negalime čia naudotis savo išsimokslinimu, gyvenimo patirtimi ir profesiniu pasiruošimu. Net žmonių sveikatos sargai gydyto-

ekonominiai nepritekliai ir rusiška išklypusi vyža... (306).

Prie tokių moterų reikia paminti ir Sibiro maldaknygę parašiusias kuri pasiekusi laisvąjį pasaulį jau išversta į daugelį svetimų kalbų.

Jei ne tos didžiadvasės mūsų moterys, šiandien demokratinis pasaulis daug mažiau pažintų mūsų tėvynės priešą sovietinį komunizmą ir mažiau suprastų mūsų tautos teises į laisvę ir nepriklausomybę.

Tenelieka nei vieno lietuvių, ypač jaunosios kartos atstovo nepaskaičiusio S. Rūkienės prisiminimų "Vergijos kryžkeliuose". Tai puiki dovana jauniems. Gaunama Dirvoje ir pas knygų platintojus.

CLEVELANDO KORP! NEO-LITHUANIA SUEIGOJE

Korp! Neo-Lithuania Clevelando padalinys kiek pavėluotai, gruodžio 28 d. suruošė savo metinę šventę, kurios metu Danutei Čiuberkytei ir Daliai Nasvytytei buvo suteiktos spalvos. Jaunasios seniores sveikino Vilties Draugijos pirm. A. Laikūnas ir Dirvos vardu V. Gedgaudas. Šioje sueigoje į neolituanų tarpą buvo priimti, pagal veikiančią statutą, Jaunosios Lietuvos korporantas dr. A. Butkus ir Geležinio Vilko korporantė Vladė Butkuvienė. Po sueigos buvo suiruotas alutis. Nuotraukoje sueigos metu prie vėliavos sen. Gulbinas, padalinio pirm. dr. Matulionis, M. Jakulis, ir dr. Stankus. Apačioje naujai pakeltosios į seniores: Dalia Nasvytytė ir Danutė Čiuberkytė.

J. Stankaus nuotrauka

Padėkit iki 10-tos
Uždirbsit nuo 1-mos

Reguliariai taupomi indėliai atnešti iki sausio 10-tos, jeigu išlaikomi visą ketvirtį metų, uždirbs jums nuošimčius nuo sausio 1-mos. Nuošimtis priskaitomas kas pusmetį.

Society NATIONAL BANK
OF CLEVELAND

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

A.A. Bronius Buinys

Velionis Bronius Buinys.

Prieš Šv. Kalėdas Philadelphia lietuvius pritrenkė liūdna žinia. Gruodžio mėn. 16 d., nepagydomos ligos iškankintas, mirė visų pažįstamas, gerbiamas ir mylimas Bronius Buinys.

Velionis buvo gimęs Rygoje 1910 m. gegužės mėn. 12 d. Lankęs Rokiškio gimnaziją ir jaunystėje, tėvui mirus, likęs našlaičiu, gyvenimą kūrė savo jėgomis. Nesiekė aukštos vietos valdiškose įstaigose, o vertėsi atstovavimu užsieniinių firmų, kurios Lietuvoje pristatinėdavo rašomasias ir skaičiavimo mašinėles. Ir reikia pasakyti, kad jam tas gerai sekėsi.

Antrojo Pas.karo metu, kaip ir daugelis tremtinių, gyveno Vokietijoje, o vėliau atvyko į JAV Valstybes į Philadelphia. Ir čia, turėdamas prekybinių gabumų ir patyrimo vertėsi prekyba ir atstovavimu. Ruošėsi ateičiai ir lankė La Salle universitetą, kur buvo pasirinkęs real estate kursą.

Gyvenime buvo malonaus, draugiško būdo ir su visais rasdavo bendros kalbos. Labai sielojosi tautos ir tėvynės reikalais. Buvo aktyvus Lietuvos Bendruomenės narys, nuolatinis parengimų lankytojas ir

rėmėjas. Aktyviau buvo prisidėjęs prie A.L. Tautinės S-gos ir buvo keletą metų Philadelphiajos skyr. valdybos narys. Buvo įstojęs į Vilties D-ją su 50 dol. įnašu. Labai sielojosi jaunimo nutautėjimo reikalais.

Kuriantis Philadelphiajos Korp! Neo-Lithuania padaliniiui, padovanojo korporacijai vėliavą ir su žmona Valerija buvo vėliavos kūmai. Taip pat, rėmė korporacijos vasaros stovyklą. Žodžiu -- velionis buvo didelis patriotas ir buvo ten, kur tik buvo liečiami lietuviški reikalai.

Nenuostabu, kad velionies atminimą pagerbdami, jo šermentyse ir laidotuvsė, dalyvavo labai gausus būrys vietos lietuvių ir iš toliau atvykusių artimųjų. Velionis buvo pašarvotas M. Bigenio šermeninėje.

Prie velionies, garbės sargybai stovint, atsisveikinimo žodį tarė Lietuvos Bendruomenės Philadelphiajos apylinkės pirmininkas A. Gečys ir ALT S-gos Philadelphiajos skyr. pirm. V. Gruzdis. Velionies karstas papuoštas tautine vėliava, skendėjo nuo šeimos, organizacijų ir artimųjų padovanotose gėlėse. Bet atsirado ir kitas gražus paprotys, kad žmonės, norėdami įamžinti

ST.CATHARINES

PREZ. A. SMETONOS 25 M. MIRTIES SUKAKTIES MINĖJIMAS

Juozo Satkaus iniciatyva būrys St. Cathariniečių veikėjų nutarė sausio 11 d. suruošti prez. A. Smetonos 25 m. mirties sukakties minėjimą. Tam tikslui išrinktas komitetas: J. Satkus, Stp. Šetkus, P. Šukys, A. Šukys, A. Šetikas, J. Vyšniauskas, J. Dainora, J. Alonderis, A. Gverzdys, Ig. Šajauka, P. Polgrimas ir V. Žemaitienė. Sklandesniam ir sėkmingesniai darbui atlikti išminėto komiteto dar išrinkti 5-ių asmenų vykdomasis komitetas: pirmininkas J. Satkus, vicepirmininkas Stp. Šetkus, sekr. A. Gverzdys, išdin. J. Alonderis ir reikalų vedėjas A. Šetikas.

Kiek sąlygos leidžia užsi-mota minėjimą suruošti gražiau, iškilmingiau. Pakviestas iš JAV žymus visuomenininkas ir veikėjas K. S. Karpius, kuris skaitys paskaitą ir parodys filmą apie prez. A. Smetonos gyvenimą. Meninėj daly -- dainuos visų mėgiamas solistas Verikaitis. Po to bus banketas. Sekančią dieną, sekmadienį, bus už velionies sielą pamaldos, kurių metu dalyvaus organizacijų vėliavos ir vainiko padėjimas prie žuvusiems paminklo.

Labai prašomi ne tik St. Cathariniečiai, bet ir kitų kolonijų tautiečiai gausiai dalyvauti. Norintieji dalyvauti užsirašo pas vykdomo komiteto narius. Parodykime tautinį bei patriotinį subrendimą, kad mes mokame vertinti ir pagerbti tautai ir valstybei nusipel-

velionies atmintį, ta proga aukoją Lietuvos Fondui. Surinkta viso 400 dol. Vietos Tautinės S-gos skyriaus nariai surinko 50 dol. ir papildė Vilties D-jos a.a. Br. Buinio įnašą iki 100 dol.

Gedulingų mišių metu giedoją buv. Lietuvos Operos solistė J. Augaitytė. Palaidotas gražioje Priskėlimo kapinėse. Velionis liūdesyje paliko žmoną Valeriją, motiną Elžbietą, labai aktyviai lietuviškoje veikloje dalyvaujančius, dukrą Rimą ir žentą Gabrielių Mironus, seserį Albiną ir švogerį Mykolą Čepulius, eilę giminių ir artimųjų. Lai būna, tau Broniau, lengva, nors ir svetinga, bet svetima Amerikos žemelė.

P.M.

Korp! Neo-Lithuania Centro Valdybos pirmininkas Algis Modestas kalba bendros sueigos metu Detroitė.

CHICAGOS NEOLITUANAI DETROITE

Gruodžio 14 d. būrys Chicago neolituonų kartu su centro valdybos pirmininku Algiu Modestu aplankė Detroitė bendraminčius ir šia proga supažindino vietos jaunimą su Korp! Neo-Lithuania organizacijos idėja ir jos tikslais.

Tam tikslui buvo sušaukta, Detroito Lietuvių Namuose, bendra sueiga.

Sueigą atidarė Korp! Neo-Lithuania Detroitė senioras Arūnas Vaitiekaitis,

nusius asmenis, kad mes oė partinių sentimentų ir pažiūrų skirtumo visi vieningai pajėgiame suprasti ir atžymėti didžiuosius bei istorinius tautos asmenis. (k)

BOSTON

PREZIDENTO A. SMETONOS MINĖJIMAS

ALT S-gos Bostono skyrius š. m. sausio 11 d., 7 val. 30 min. vakare, savo namuose, So. Bostone, ruošia iškilmingą pirmojo ir paskutiniojo Lietuvos prezidento A. Smetonos minėjimą-akademiją. Kalbės A. Diržys iš New Yorko, bus meninė dalis ir pabaigai -- bendra kavutė.

Meninę programą atliks sol. B. Povilavičius, akompanuojant muz. J. Gaideliui ir J. Gaidelio studijos mokiniai Aldona Dabrailaitė ir Saulius Cibas.

Prašome Bostono ir apylinkės lietuvių gausiai dalyvauti šiame minėjime.

HELP WANTED MALE

MOLDERS, COREMAKERS, LABORERS, at gray iron foundry established 1920. New contract offers substantial wage increases, company paid insurance and improved pension. Plant-wide incentive. Apply in person, AMERICAN FOUNDRIES COMPANY, 330 2nd St., Milan, Mich. 48160. (118-2)

SUPERVISOR

Manufacture of heavy duty off-highway earth moving and logging equipment has immediate opening for foreman in Welding Department. Must be capable of supervising approximately forty (40) employees in all phases of welding least five (5) years experience in heavy steel fabrication. Prefer someone with some college background in Industrial Engineering. Permanent, rewarding position with excellent company benefits. Salary commensurate with ability and experience. Send resume in confidence TODAY to:

ATHEY PRODUCTS CORPORATION
P. O. Box 669, Raleigh, N. C. 27602
Personnel Department (124-5)

MALE/FEMALE

MACHINE OPERATORS
MALE OR FEMALE
SEMI-SKILLED
LIGHT PRODUCTION
FRINGE BENEFITS.
LATHE HAND
\$2.42--\$3.09 per hour
MILL & BENCH HAND
\$2.42 - 3.59 per hour
Rate depending upon experience.
For interview phone
313 -- 921-3045 Ext. 39
between 10 A. M.--11 A. M. and
2:00 P. M.--3:00 P. M.
Detroit, Mich. (120-4)

pakviesdamas atvykusi Centro Valdybos pirmininką Algį Modestą sueigai vadovauti. Savo kalboje pirmininkas paminėjo, kad ši organizacija turėdama tokių kilnų ir gražų savo obalsį, "Pro Patria" turi visai menką arba visai neturi jokios informacijos jaunimui iki tol, kol jis baigia aukštąją mokyklą.

Jo nuomone, tokia informacija yra būtina reikalinga, ne vien tik supažindinimui su korporacijos tikslais, obalsiu, bet taip pat su papročiais ir tradicijomis. Ne viena organizacija negalės egzistuoti, jei ji neturės savo papročių ir tradicijų.

Korp! Neo-Lithuania tradicijos bei jos papročiai yra gražūs ir įdomūs tik juos reikia daugiau pažinti ir su jais susigyventi, o jau po to jie liks tavo draugais visą gyvenimą.

Pirmą kartą viešai pasirodė jaunųjų orkestras, kuriam vadovavo Dainius Beržanskis. Nors tai buvo pirmas pasirodymas, ir gal būt iš viso dar per ankstyvas, bet orkestrantai paliko neblogą įspūdį.

Šokių muzika buvo pritaikinta šio laiko aukštesniosios mokyklos jaunimui (tarp 16-17 metų), todėl vyresniesiems buvo truputį per garsi, o nepritrusiai ausiai tiesiog trenkianti.

Reikia laukti, kad laikui bėgant šis orkestras sustiprės kokybe ir kiekybe.

Sueiga ir pasilinksminimas praėjo geroje ir draugiškoje nuotaikoje. (d)

• Čiurlionio Ansamblis atvyksta į Detroitą ir skirtą Jubiliejinių Metų užbaigimui programą išpildys sausio 26 d., 3 val. Merchy Collegijos McAuley auditorijoje, 8200 W. Outor Dr.

• Radijo Klubas "Lietuvių Balsas" išsirinko naują vadovybę, kurią sudaro: pirmininkas inž. Vacys Urbonas, vicepirmininkai -- Jonas Urbonas ir Kazys Gogelis, sekretorius Iz. Lesčinskas, fin. sekr. Antanas Janušis, išd. Jurgis Rekašius, teisinis patarėjas adv. Kęstutis Ambrosė, direktoriai: Juozas Janeckas, Vin-

cas Kankalis ir Leonas Šulcas. Tvarkdarys -- Stepas Dryza, nariai: Stasys Garliauskas, Rimas Korsakas, Rožė Ražauskienė, Antanas Šiurkus, Feliksas Blauzdys, Juozas Murinas, Vaclovas Kriaučiūnas, Stasys Račiukaitis ir Jadvyga Maršalkovičienė. Revizijos komisija: Kazys Ražauskas, Petras Marčiukaitis, Jonas Maršalkovičius ir Antanas Leipus. (ag)

• JAV LB Centro Valdyba ir šiais metais paruoš ir išsiuntinė apygardoms ir apylinkėms anglų kalba straipsnių tikslu išspausdinti juos vietinėje spaudoje Vasario 16-tos proga. Centro Valdyba taip pat paruoš ir įrašys į juostas dvi trumpas radijo programas. Medžiagą spaudai gaus visos apygardos ir apylinkės, tačiau juostelės bus siuntinėjamos tik pagal užsakymą.

Visą medžiagą ruošia Leonardas Valiukas, tad suinteresuotieji gauti medžiagos prašomi kreiptis tiesiog šiuo adresu: Leonardas Valiukas, P. O. Box 77048, Los Angeles, Calif. 90007.

TAMOŠAIČIŲ PARODA

Sarnia, Ont., naujai pastatyta viešoji galerija surengė dailininkų Anastazijos ir Antano Tamošaičių dailės darbų parodą gruodžio 6-30 dienomis.

Anastazija Tamošaitienė buvo atstovaujama su 17 kilimų-gobelėnų, o Antanas Tamošaitis su 32 naujaisiais tapybos darbais.

M A I L E

WANTED AT ONCE
DIE MAKERS
Must be able to build dies from parts print, top wages paid and benefits.
Apply in Person
CASS MACHINE CO.
691 Antoinette Detroit, Mich. (2-10)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMAN OR
1ST CLASS SKILLED
BRIDGEPORT OPERATORS
Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance. Full time. Top rates, and fringe benefits.
FULLER TOOL CO.
4000 W. 11 Mile, Berkley, Mich. 313 -- LI 5-7777 (2-8)

Whether rain, sleet, snow, or gloom of bills prevent you from depositing until the tenth, you still earn interest from the first.

Cleveland Trust

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

Prezidento Antano Smetonos dienos Amerikoje

K.S. KARPIUS

Lietuvos prezidentas Antanas Smetona Kauną paliko 1940 metų birželio 15 d., ir tą pačią dieną, 3 valandą po pietų, jau Sovietų kariuomenės daliniai įžygiavo į Kauną.

Pasiekęs Kybartus, jis susidūrė su pavojais: galėjo būti suimtas ir grąžintas į raudonųjų rankas — jam nebuvo leista pereiti Lietuvos sieną.

Gal nedaugeliui žinoma, dabar Clevelande gyvenęs Karolis Morkūnas, tada buvęs Kybartų policijos nuovados valdininkas, gerai pažinęs Kybartų apylinkes, slapta užuolankomis prezidentą su palydovais pervedė per sieną. Privesti atitinkamoje vietoje turėjo perbristi upelį. Ėjo tais pačiais takučiais, kuriais anais laikais nuo rusų į Ameriką bėgdami lietuviai slapta pereinavo sieną "į Prūsiją".

Aniems kelionė, pasiekus Eitkūnus, toliau būdavo saugi ir aprūpinta: traukiniais nuvežti į Bremeną, Hamburgą ar Rotterdamą, įvesti į laivą, keliavo tiesiog Amerikon.

Kitaip buvo p. Smetonos būreliui. Jam ir Vokietijoje prisiėjo susidurti su trukdymais. Nors pagaliau gavo JAV pasiuntinybėje dokumentus įvažiuoti į Ameriką, tada vietos laive, kuris vežtų tiesiog į Ameriką dėl karo gauti negalėjo. Taigi per Portugaliją vyko į Braziliją ir tik iš ten laivu atvyko į New Yorką 1941 m. kovo 10 d.

Išgyvenęs šioje šalyje nepilnai trejus metus, nelaimingai mirė 1944 m. sausio 9 d. Clevelande. Čia ir palaidotas.

"JIS ČIA
NEPAGEIDAUJAMAS"

Kaip I-sis Pasaulinis karas buvo sukėlęs Amerikos lietuvių dirbti savo tėvynės nepriklausomybei, taip ir II karo metu bolševikams Lietuvą užgrobę, daugybę tų pačių dar gyvų buvusių karštai stojo į Lietuvos

laisvinimo darbą.

Tautinė srovė neišlaikė savo nusistatymo, paryto Brooklyno suvažiavime 1923 metų birželio 28 d., "ant visados paliauti bandymus kviesiti į Lietuvai bendradarbiauti klerikalus, kurie šmeižia, suka, meluoja ir prigaudinėja". Tai buvo aštrus apkaltinimas katalikų srovės vadams, su kuriais tautininkai dirbo ištiesi I karo metu, iki JAV pripažino Lietuvą de jure 1922 m. liepos 27 d. Nauja tautos tragedija privertė juos anuos senus nesusipratimus užmiršti.

1940 m. rugpiūčio 10 d., kai bolševikai jau buvo į Lietuvą įsibrovę, tautininkai ir sandarie-

kaip svečias tada konsulas, Dr. P. Daužvardis, dabar generalinis Lietuvos konsulas (Petras Piaronas, sandariečių atstovas, jau miręs), — visi privalome būti teisingi sau ir visuomenei primindami šį istorinį faktą, kurį chicagiečiai redaktoriai buvo susitarę tame ALT posėdyje įkūnyti, bet jiems tai nepavyko.

ALT pirmininkas p. Šimutis, posėdį pradėdamas, pareiškė:

"Kas čia būtų galima padaryti kad Smetona į Ameriką neatvažiuotų?..."

Kas tas Smetona? Nagi Lietuvos prezidentas, spėjęs pasitraukti į užsienį ir išnešęs savo gyvybę, nori atvykti į JAV

Pittsburgho lietuviai prezidentą A. Smetoną sutiko su plakatais ir vėliavėlėmis. Nuotraukoje J. Pivariūnaitė, R. Greblionaitė ir D. Verbickaitė.

čiai-liaudininkai sutiko suvažiuoti su katalikų vadais ir įsteigė Lietuvai Gelbėti Tarybą (ji vėliau pavadinta Amerikos Lietuvių Taryba). Socialistai prisidėjo tų pačių metų spalio 15 d. suvažiavime Washngtone.

Tų pat metų lapkričio 25 d. ALT valdyba sukvietė posėdį Chicagoje.

Tada jau buvo žinoma, kad prezidentas Smetona rengiasi atvažiuoti į Ameriką.

Kadangi dar esame gyvi: L. Šimutis, tada Draugo redaktorius, ALT pirmininkas; P. Grigaitis, Naujienų redaktorius, socialistų atstovas; M. Vaidyla, sandariečių-liaudininkų atstovas, Sandaros redaktorius; aš, tada Dirvos redaktorius, tautininkų atstovas, ir dalyvavęs

kur gyveno trečdalis mūsų tautos žmonių, dirbti šioje laisvoje šalyje Lietuvos išlaisvinimui.

Visi mes anksčiau gelbėdamiesi nuo rusų, slapta iš Lietuvos pasišalinę, atvykom į šį kraštą laisvai atsikvėpti, laisvai gyventi. Grigaitis buvo net nuteistas katorgon ar mirčiai už monopolijų langų daužymą ir kitus revoliucinius žygius 1905 metų revoliucijoje.

Tačiau kai gyvas ištrūkęs iš dar žiauresnių rusų bolševikų nagų, norėjo į šį laisvą kraštą atvažiuoti Lietuvos prezidentas, tie trys laikraštiniųinkai nenorėjo ir negalėjo užmiršti ano 1926 metų gruodžio 17 d. įvykio Kaune, net tautos didžiausios tragedijos

Prieš 25 metus... Prezidento Antano Smetonos karstas įnešamas į šv. Jono katedrą Clevelande. Garbės palydovais buvo vietiniai ir iš kitų lietuvių kolonijų tautinės srovės veikėjai. Chicagos Darius-Girėno Legijono postas į laidotuves delegavo savo uniformuotus narius. Gatvėje buvo išsiriikiavę policijos 10 raitelių.

metu, kai šimtų tūkstančių lietuvių, likusių savo tėvynėje, bolševikai žudė, kalino, kankino, trėmė — jie patys išikalė kad "jis čia turi prastą vardą" bandė užtrenkti duris p. Smetonai į Ameriką įvažiuoti.

Kas galėtų būti nežmoniškesnio, dar iš visuomenės vadų pusės, kaip toks pasikėsinimas? Tų p. Šimučio žodžių kiekvienas dar gyvas esąs dalyvis negalėjo užmiršti.

Nepavykus jiems ALT vardu tokio nutarimo padaryti, tie trys redaktoriai Tarybos vadai varė savo pagiežą prieš p. Smetoną asmeniškai ar per savo sroves.

Kaip toli jie ėjo, ALT turėdami savo kontrolę, parodo, kad ir šis faktas (jau po tautininkų iš ALT išstojimo):

Kai Chicagoje 1942 metais buvo rengiamas Vasario 16-os minėjimas ir buvo pageidaujama kviesiti Lietuvos Prezidentą kalbėti, katalikai ir socialistai tokį pageidavimą atmetė.

GABRIO PASKIRTAS
"TEISMAS"

Kai prezidentas Smetona atvyko į New Yorką ir ten tautininkų sudarytas komitetas, dr. B.K. Venciaus vadovaujamas surengė kovo 13 d. priėmimą, prezidentas artai 500 žmonių miniai pareiškė, koks buvo daromas spaudimas iš čia į Lietuvos diplomatus užsienyje neleisti jam į Ameriką važiuoti. Pats p. Smetona aiškiai pasakė, kad iš čia buvo diplomatomas rašoma: "jis čia nepageidaujamas — čia turi prastą vardą". A. Smetona pridėjo: "Aš atvažiauvau parodyti jums savo GERĄ vardą!"

Jau p. prezidentui Amerikoje esant, tautininkai sutarė p. Smetonai pritariant, kad tautininkų atstovas iš ALT išeitų. Tas padaryta ALT valdybos kitame posėdyje Chicagoje 1941 m. balandžio 16 d. Po to sušaukta tautininkų-veikėjų suvažiavimas Tabor Farmoje birželio 8 d., kur dalyvavo ir p. Smetona ir buvo įsteigta Lietuvai Vaduoti Sąjunga, apie kurios plačius žy-

gius jau esu Dirvoje rašęs.

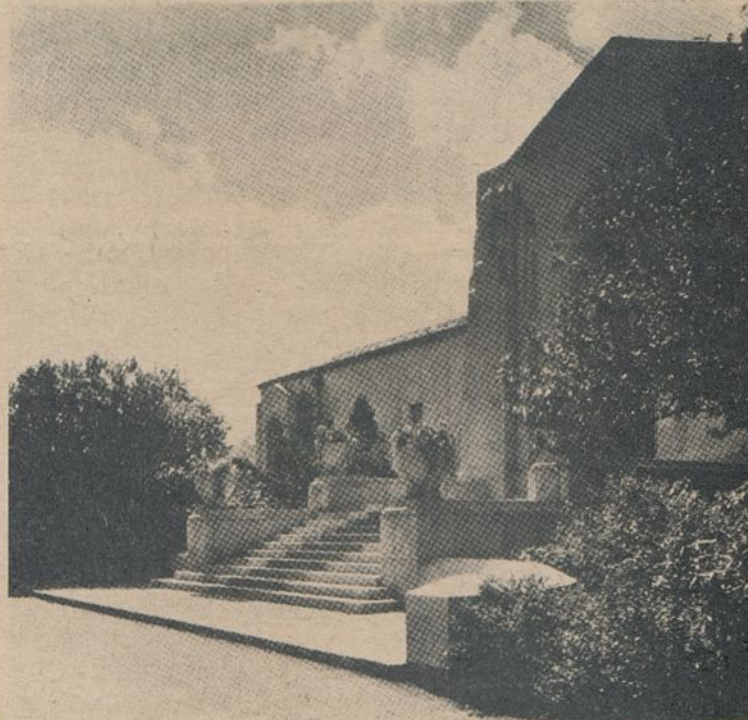
Taigi, bendros veiklos atveju šį kartą tautininkai vėl buvo katalikų apvilti. Jie susibičiuliavo su socialistais, visą tą kovą dėl to 1926 metų įvykio, lyg nebūtų buvę ALT kas daugiau veikėti.

ALT pasidarė rimta

organizacija tik tada, kai tautininkai vėl sugrįžo ir kai įsijungė į ją naujai atvykusieji, pertvarkę veiklos gaires.

Prezidentui Smetonai atvykus, ištiesė prieš jį savo pikta ranką iš Europos tas Juozas Gabrys (dabar jau miręs

(Nukelta į 6 psl.)

Knollwood mauzoliejus Clevelande, kur palaidotas prezidentas Antanas Smetona.

ANTANAS SMETONA

Siais metais minint Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos 25 metų mirties sukaktį, geriausiai su jo asmeniu ir to laiko Lietuvos gyvenimu susipažinsite skaitydami Aleksandro Merklio parašytą monografiją — ANTANAS SMETONA, kurią išleido Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga.

Tai milžiniškas veikalas, 786 puslapių, gausiai iliustruotas ir kainuoja tik \$12.50. Monografijos liko tik labai nedidelis skaičius, tad norintieji įsigyti, pasiskubinkite, nes nauja laida nebus spausdinama.

Monografijoje dėstoma A. Smetonos visuomeninė, politinė ir kultūrinė veikla per visus keturius dešimtmečius (1904-1940) ir ją pilnai galima pavadinti Lietuvos monografija. Knygoje daug dokumentacijų ir minimi trumpiau ar plačiau virš 1200 asmenų. Aprašomi lemtingi Lietuvai įvykiai — Lenkijos, Vokietijos ir Sovietų Sąjungos ultimatai ir okupacija.

Monografiją dar galima gauti užsisakant paštu ir prisiunčiant \$12.50 čekiu ar perlaide:

DIRVA, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103

arba tiesiog per ALT S-gos išdininką:

K. POCIUS, 3908 Fir St., East Chicago, Ind. 46313

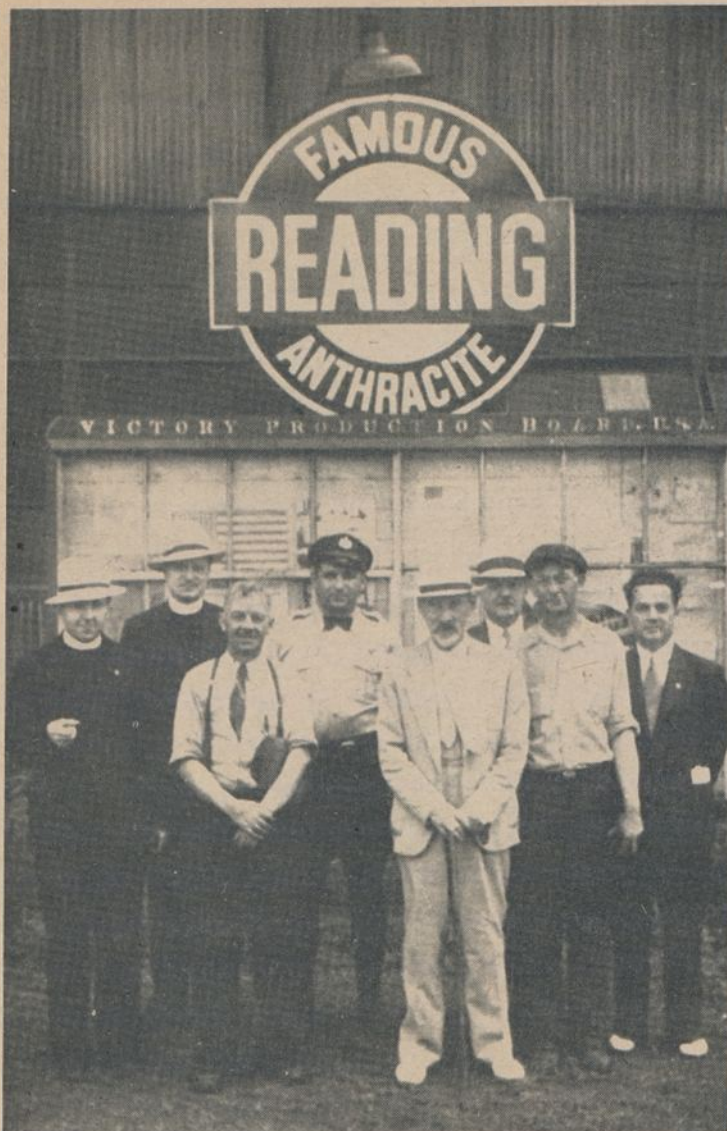
Siunčiu \$12.50 ir prašau man atsiųsti A. Merklio parašytą Antano Smetonos monografiją.

Pavardė:

Adresas:

A. Smetona su Lietuvos Prezidentui Priimti Komiteto nariais New Yorke 1941 m. Pirmoje eilėje iš kairės į dešinę sėdi: J. Laučka, dr. J. Valukas, (viešnia) A. Smetona, S. Smetonienė, dr. V. Vencius, ir K. Jurgėla. Stovi: A.S. Trečiokas, Kleopas Jurgelionis, P. Jurgėla, J. Valaitis, J. Sagys, D. Klinga, M. Strumskienė, D. Averka, Pr. Lapienė, J. Ginkus, Eleonora Bartkus, J. Baltus, V. Tysliavienė, J. Tysliava ir dr. M. Vinikas.

Prez. A. Smetona, dalyvaudamas Lietuvių Dienos iškilinėse Mahanoy City, Pa., buvo supažindintas su anglies kasykla, kurioje dirbo nemažai lietuvių. Nuotraukoje prezidentas su vietos lietuviais ir jį lydėjusiais LVS pirm. dr. S.T. Tamošaičiu ir sekr. K.S. Karpium.

Prezidento Antano Smetonos dienos Amerikoje...

(Atkelta iš 5 psl.)

Šveicarijoje). Jis l-jokaro metu buvo atvykęs į Ameriką, kaip katalikų fondo remiamas "diplomatas" Paryžiuje.

Gabrys atsiuntė savo gamintą "apkaltinimo aktą" ir skyrė "tribunolo teisėjais" prezidentui A. Smetonai teisti: P. Gri-gaitį, Joną Grinių Philadelphiijoje, (buv. prezidento Dr. K. Griniaus brolių) ir Dr. J. Jonikaitį, Detroito, žinomą tautininką veikėją.

Laimė, kad Jonikaitį paskyrė. Jis mums sakėsi gavęs Gabrio "dekretą", numetęs į krepšį. Jeigu jo vietoje būtų buvęs kas kitas, tie trys būtų gal pradėję "Antano Smetonos teis-

mą", iš ko būtų turėję malonumo tie trys ALT redaktoriai, kurie gyveno tik anų 1926 metų prisiminimu.

PREZIDENTO SMETONOS VEIKLA AMERIKOJE

Be 1926 metų įvykio, ta trijų metų Chicagoje turėjo kitą didelę priešingą prezidento Smetonos į Ameriką neileisti: jie žinojo, kad lietuviai eis Lietuvos prezidento pamatyti ir pasveikinti, kur tik jis nuvažiuos. Minios palinks į tautininkus, jie patys liks be sekėjų.

Amerikos lietuviai prezidento Smetonos gerą vardą labai vertino,ėjo jo pamatyti ir iš-

girsti jo pranešimų. Jį kvietė ir mažos ir didesnės kolonijos, tik gaila, kad per nepilnus trejus metus jis nepajėgė daugelio vietų lietuvių aplankyti.

Jo veiklai Amerikoje talkininkavo Lietuvai Vaduoti sąjungos centro valdyba. Po iškilmingo priėmimo New Yorke p. Smetona buvo oficialiai priimtas Washingtono; lankėsi Clevelande du kartu, iki 1942 metais čia apsigyveno. Iškilmingai buvo priimtas minių Detroito, Baltimorėje, Philadelphiaje, Pittsburghe, Pensilvanijos Lietuvių Dienos iškilinėse Mahanoy City, Pa. Svarbiausios ir didžiausios iškilinės buvo surengtos Chicagoje, kur jis susitiko ne tik su lietuviais, bet ir su amerikiečiais. Kvietė jį miestų merai ir Illinois gubernatorius Springfielde. Chicagoje vadovavo Antanas Olis su kitais tautiniais veikėjais.

LVS rengė p. Smetonai paskaitas amerikiečių organizacijose. Jis buvo kviečiamas paskaitoms universitetuose ir t.t.

Prezidentas Smetona su ponio 1941 metų vasarą gyveno J.J. Bačiūno Tabor Farmoje, žiemai persikėlė į Chicago, iš ten 1942 metais į Clevelandą.

TAUTINĖS SROVĖS SUSTIPRĖJIMAS

Tik prezidento Smetonos rūpesčiu buvo išleista buvusio JAV ministro Lietuvai Dr. O.J.C. Noremo "Timeless Lithuania". Iki tol kai kurie LVS valdybos nariai nekreipė dėmesio į tą Noremo veiklą, nebuvo ir lėšų jam išleisti. Clevelande apsigyvenęs p. Smetona panorio gauti rankraštį paskaitai, rado veiklą būsią naujingu Lietuvos bylai ir su clevelandiečiais LVS valdybos nariais pasiryžo "Timeless Lithuania" išleisti.

Gaila, kad p. Smetonai neteko tos knygos pamatyti. Jis mirė 1944 m. sausio 9 d., o knyga baig-

ta spausdinti vasario pradžioje.

Kitas liūdnas ir skaudus reiškinys buvo tai, kad prezidentas A. Smetona nesulaukė tais metais New Yorke rengto Amerikos Lietuvių Seimo vasario 5 d. Seimas buvo remiamas Lietuvos Prezidento dalyvavimu. Tikėta, kad daugelis suvažiuos vien tik Prezidento pamatyti, o jam mirus tik keturias savaites prieš seimą, rengimo komisija susirūpino ar seimas iš viso begalės įvykti.

Tačiau, dideliu nuostebimui tas seimas įvyko ir praėjo su dideliu pasisekimu, sustiprindamas tautinės srovės dvasią ir pabrėždamas jos reikšmę visuomenės aktyse ir mintyse. Viskas, ką tautinė srovė po to rengė Lietuvai Vaduoti Sąjungos vardu, turėjo didžiausio pasisekimo ir visuomenės paramos aukomis per aštuonerius metus, iki tautininkai sugrįžo į ALT.

Prieš atvykdamas į Clevelandą ir čia gyven-damas iki savo mirties, p. Smetona rašė Dirvai straipsnius dienos klausimais.

Ir Lietuvai Vaduoti Sąjungai ir po jos 1949 metais didžiojo tautininkų seimo New Yorke įsteig-tai Amerikos Lietuvių tautinei sąjungai, jau su naujai atvykusiais tautininkais pradėjus tautinės srovės veiklą aukštame lygyje mūsų išeivijoje, -- visiems tautininkams Prezidentas Antanas Smetona buvo ir pasiliko įkvėpėjas darbuose, gerbiamas ir miręs, taip kaip buvo gerbiamas gyvas. Visokiomis progomis velionis prezidentas lankomas mauzoliejuje. Gal gerai, kad taip likimas lėmė, nes jeigu ne Clevelande, gal jo kapas būtų buvęs kur Sibiro taigose, kur niekas, niekas jo nebūtų žinojęs ir niekas aplankyti negalėtų...

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Vyresnieji su jaunimu skautų suruošose kūčiose. Prie stalo sėdi iš dešinės: tėvų komiteto pirm. Rusinas, kalba kun. P. Ažubalis, kun. A. Žilinskas, Kanados skautų vadeiva K. Batūra, T. Paulius, OFM, Dirvos bendradarbis P. Bastys ir kt. S. Dabkaus nuotrauka

SKAUTŲ KŪČIOS TORONTE

Šatrijos ir Rambynio tauti didžiulė skautiško jaunimo šeima gruodžio 21 d. Prisikėlimo parapijos patalpose turėjo savo bendras kūčias. Ir tai ne pirmas kartas. Jos jau per keletą metų yra tvirtai prigijusios ir virtusios gražia tradicija. Šia proga pakviestas tarti žodį kun. P. Ažubalis, prieš pradėdamas vaišintis, nusakė kūčių lietuviškų papročius ir kartu perdavė visiems čia susirinkusiems ko geriausios šventinius linkėjimus. Po to sekė kun. A. Žilinsko malda ir dalinimasis plotkelėmis.

Vaišių metu savo kalboje gražių skautiškų minčių pluoštą pažūrė Kanados skautų vadeiva K. Batūra. Toliau su dideliu susidomėjimu buvo sutikti meninės programos dalyviai. Skautininko Stp. Kairio vadovaujamas kanklininkų būrelis paskambino keletą kaledinių lietuviškų giesmių, o Šatrijos tunto skaučių trejetukas — I. Stanionytė, S. Šarkaitė ir J. Kobelskytė gražiai išpildė vakaro rimčiai paruoštą lietuvišką montažą. Jos nukėlė klausytojus į mūsų visų tėvynę Lietuvą ir į visus pasaulio kampelius, kur išblaškyti lietuviai sudaro vieną didelę šeimą bendrų minčių ir idėjų jungiančią savajai žemei. Taip pat priminė mums žuvusius už tėvynės laisvę partizanus, Sibiro taigose priglaustus benamius tremtinius ir ragino burtis į vieną didingą šeimą, kurioje amžinai gyventų nemarioji tėvų žemės dvasia. R. Augustinavičiūtė padėkavo eilėraštį.

I pabaigą ateitininkų vardu skautus sveikino Gir-dauskas, kuris padėkojęs už pakvietimą apgailestavo, kad tuo pačiu jie negalį skautams atsilyginti. Esą jie galėtų skautus pakviesti į Dainavą. Talkininkaujant skautų-čių tėvų komiteto darbsėsioms talkininkėms šį gražų kūčių pobūvį paruošė Šatrijos tunto tautininkė L. Gvildienė, o vakaro programą sumaniai pravedė J. Čeponkutė.

(pb)

HELP WANTED MALE

FACTORY WORKERS

Applications for employment will be taken on Jan. 6th, 7th, 8th for Material Handlers and Sweepers. Opportunity for advancement. Must be able to prove high school graduation and be able to work any shift.
CHAMPION SPARK PLUG CO.
8525 Butler
Hamtramck, Mich.
An Equal Opportunity Employer (2-6)

CHILD CARE GROUP WORKERS

High School Diploma Required
SHIFT SUPERVISORS
Two years college minimum required. Applications being accepted for the new Saginaw County Juvenile Home, 3375 Hospital Road, Saginaw, Mich., 9 to 5 week days, 313-792-1341, ask for Mr. Vorwerck. (2-4)

M/F HELP

OPPORTUNITIES FOR PROFESSIONAL PERSONNEL
CHIEF TECHNOLOGIST
Starting salary, \$10,000-\$10,800.
REGISTERED NURSES
All services starting salary \$3.33-\$3.72 per hour plus shift differential. 280 bed hospital located in central Michigan offers excellent personnel policies and liberal fringe benefits. For information call 517-723-5211 or write: MEMORIAL HOSPITAL, West King St., Owosso, Michigan, Attn. Mr. W. Harris Personnel Mgr. (2-6)

PLANINGAS TAUPYMAS

4^{3/4}%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

5%

Mokamas už vieny metų taupymo laktus nuo išdavimo datos.
(\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5^{1/4}%

Mokamas už vieny metų taupymo laktus nuo išdavimo datos.
(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAR ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Šatrijos tunto tautininkė L. Gvildienė kūčių parengimo vyriausioji vadovė, šalia jos skautė V. Barakauskaitė. S. Dabkaus nuotrauka

Toronto bendrose skautų kūčiose Stp. Kairio vadovaujamas kanklininkų būrelis išpildė meninę programą. S. Dabkaus nuotrauka

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **DIRVOS** praėjusį numerį spausdinant sugedo spausdinimo mašina. Dėl švenčių laikotarpio negalint skubiai prisišaukti mechniko, šis numeris buvo užbaigtas spausdinti su dideliu pavėlavimu ir skaitytojams išsiuntinėtas tik sausio 3 d.

Mielų skaitytojų atsiprašome dėl tokio susivėlinimo, kuris įvyko ne dėl mūsų kaltės.

• **Inž. E. Bartkus**, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, dalyvavęs Lietuvos prezidento našlės Sofijos Smetonienės laidotuviuose Clevelande, aplankė Dirvos redakciją, atveždamas iš Chicagos naujų prenumeratorių.

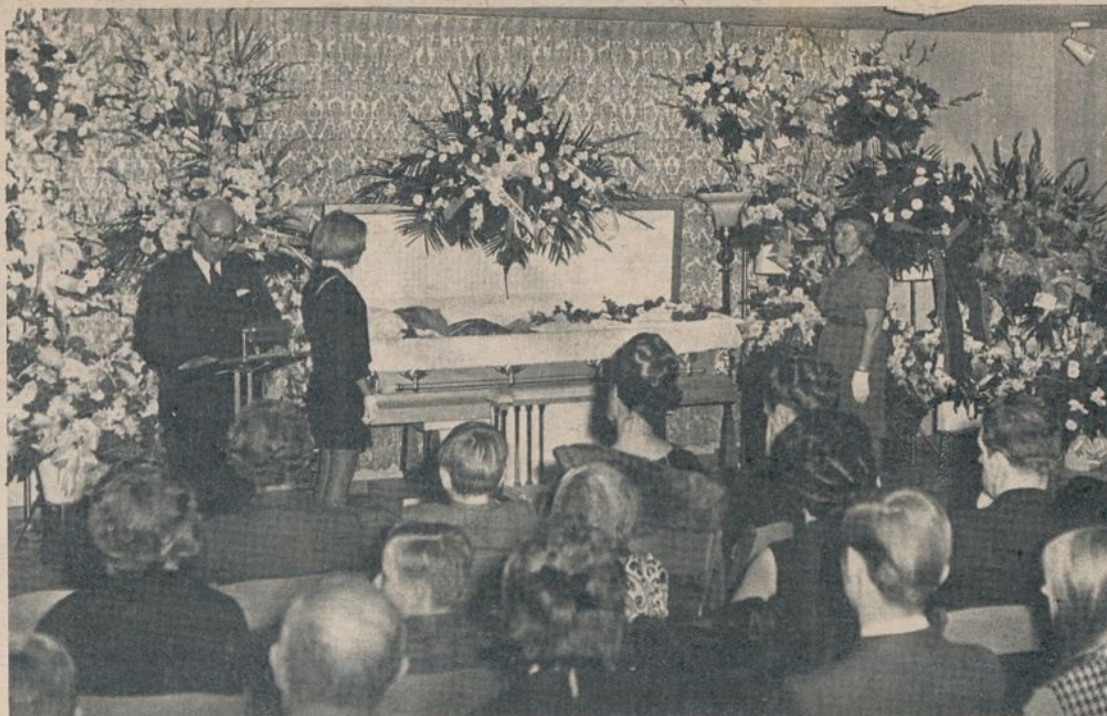
Pažymėtina, kad inž. E. Bartkus, būdamas Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininku ir važinėdamas po lietuvių kolonijas surinko keliasdešimt tūkstančių dolerių, kurie padėjo Dirvai įsigyti spausdinimo ofseto mašiną ir tuo būdu pereiti prie gražesnio Dirvos išleidimo.

• **Pamaldos už vėlę Lietuvos prezidento Antano Smetonos**, mirusio prieš 25 metus Clevelande, bus atlaikytos šį sekmadienį, sausio 12 d., 10:30 val. Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje. Lietuvių visuomenė kviečiama pamaldose gausiai dalyvauti.

Penktadienį, sausio 10 d., 8 v. v., per Tėvynės Garsų

7 SKIRTUMŲ GALVOSKIO SPRENDIMAS

1. Lempos rankena storesnė; 2. Ant stalo kairėje esantis trintukas skirtingos formos; 3. Paveiksle nupieštas satelitas yra skirtingas; 4. Vienas popieriaus lapas ilgesnis; 5. Inžinierius ant rankos turi vedybinį žiedą; 6. Inžinieriaus nugaros linija skirtinga; 7. Lentynoje viena knyga mažesnė.

Lietuvos atstovas J. Kajeckas taria atsisveikinimo žodį prie A.A. Sofijos Smetonienės karsto, V. Pliodžinsko nuotrauka

ATSISVEIKINTA SU VELIONE SOFIJA SMETONIENE

(Atkelta iš 1 psl.)

beartėjant jo mirties 25 metų sukakčiai. Deja, ji užgeso su Lietuvos jubiliejiniais metais.

Lietuvos Diplomatinės ir Konsularinės Tarnybos bei savo asmenišku vardu reiškia gilią pa-

radijo valandą, vadovaujamą J. Stempužio, bus plačiau paminėtas velionis prezidentas Antanas Smetona.

Platesnis A. Smetonos 25 metų mirties sukakties minėjimas-akademija bus su-ruoštas vėliau.

• **Korp! Neo-Lithuania** metinis balius įvyks sausio 25 d. Severance Center Diamond salėje. Groš neolituanų orkestras ir bus įdomi programa. Kviečiame jau dabar rezervuotiis sau vietą baliuje, kreipiantis į korporantus ar valdybos narius.

• **Kun. B. Sugintas**, Kaldėjų ir Naujų Metų laikotarpio atvykęs iš Chicagos pagelbėti šv. Jurgio parapijos klebonui kun. Ivanauskui, aplankė daugelį savo pažįstamų, o taip pat ir Dirvą, kurią užsiprenumeravo iki šiolei tik pripuolamai gaudavęs paskaityti.

garbą garbingai velionei, Lietuvos valstybės vyro gyvenimopalydovei ir jo idealiai draugei.

Tos Tarnybos bei savo reiškia giliai nuoširdžią užuojautą velionės sūnui, dukteriai, seseriai, jų šeimoms bei anūkams ir kitoms giminėms. Jos atminimą geriausiai pagerbti galime, tikėdami, kaip jinai, Lietuvos būsimu prisikėlimu.

Velionė buvo giliai pamilusi Lietuvos žmones ir žemę. Kad jai būtų lengviau ilsėtis toli nuo tėvynės, nors ir šviesiojo šalyje, aš laikau didelę garbę atvežti bent žiupsnelį Lietuvos žemės, kurią ji taip dideliai mylėjo. Tikiu, su ja ilgėtis Lietuvos prisikėlimo velionei bus žymiai lengviau.

Velionė buvo giliai tikinti. Tad, mirtis nenutraukė jos gyvenimo siūlo. Mirtis tėra žemiško gyvenimo apvainikavimas ir laimingesnio gyvenimo pradžia. Kristus užtikrino, kad "mirusieji išgirs Dievo Sinaus balsą. Tie, kurie jį išgirs, gyvens" amžinai. Su velionės mirtimi Lietuva praturtėjo dar viena užtarėja. Būkime tikri, ji aukštame Danguje prisimins pavergtą Lietuvių Tautą.

Toliau ALT vardu kalbėjo pirmininkas inž. Eugenijus Bartkus, ALT Sąjungos centro valdybos vardu K. Karpus. JAV Lietuvių Bendruomenės, abiejų Clevelando LB apylinkių ir PLB valdybos vardu dr. Antanas Butkus, Karių Ramovės ir gen. S. Dirmano vardu V. Knistautas, Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio vardu Z. Peckus, D.L.K. Birutės draugijos Clevelando skyriaus pirm. Veronika Nagevičienė ir artimųjų vardu dr. Algirdas Nasvytis. Atsisveikinimas užbaigtas Tautos Himnu.

Antradienį gedulingas Mišias atnašavo visi trys Clevelando Šv. Jur-

gio parapijos kunigai. Pamaldų metu giedojo solistė Juzė Kristolaitytė -Daugėlienė. Po pamaldų laikinam poilsiui karstas palydėtas į Visų Sielių kapines iš kur bus perkeltas į Knollwood Mauzoliejų, šalia prezidento A. Smetonos karsto.

Kapinėse, prie tautine vėliava pridengto karsto paskutinį žodį dar tarė J. Kajeckas ir kunigas K. Žemaitis. Klausiu savęs, kalbėjo kunigas Žemaitis, kodėl aš stoviu čia šiandien žvarbiame vėjuje prie šio tautine vėliava dengto karsto? Ar neturėtų mano vietoje čia būti vyskupai ir prelatai? Ar neturėtų vietoje negausaus ir šaltos žiemos varginančio būrio čia būti minios laisvos tautos ir laisvės saulės apšviestų vaikų. Kai jaunas būdamas praeidavau Kau-no Prezidento gatve ir galvodavau apie prezidentūroje gyvenančius žmones ar galėjau pamanyti, kad štai, po trisdešimties metų aš būsiu a.a. Sofijos Smetonienės laidotuvių kunigas, kalbėsiu jai maldas ir tarsiu paskutinius žodžius šią šaltą žiemos dieną toli nuo Rasų kapų, nuo Nemuno šalies ir nuo jos žmonių.

A.a. S. Smetonienė dar gyva būdama norėjo, kad jos mirties atveju jos anūkas pianistas Antanas Smetona paskambintų Chopino gedulo maršą. Tas jos noras buvo išpildytas. Sausio 5 d. Clevelando Music Settlement salėje velionės prisiminimui ir pagerbimui įvyko atitinkamas koncertas, kurio programą išpildė pianistas Antanas Smetona ir smuikininkas Andreas Roehn.

• **D. L. K. Birutės** Draugijos Clevelando skyrius, norėdamas įamžinti savo draugijos garbės pirmininkės velionės Sofijos Smetonienės vardą Lietuvių Fonde, prašo pavienius asmenis ir organizacijas skubiai at-

siliepti prisiunčiant auką draugijos išdininkei p. Blumentalienei, 2929 E. Derbyshire, Cleveland, Ohio 44118 Telef. 932-4769.

• **SLA 136-os kuopos** metinis narių susirinkimas įvyks sausio 12 d., sekmadienį, Lietuvių salėje nuo 12 val. 30 min.

Narių mokesčiai bus primami nuo 12 val.

Visi kuopos nariai kviečiami atsilankyti. Ypatin-gai raginami tie, kurie rečiau lanko susirinkimus ir tuo būdu silpnina kuopos veikimą.

Susirinkimas bus neilgas, bet teks spręsti keletą svarbių klausimų. Svarbiausias gi — kuopos valdybos rinkimai.

• **Vincas Gelgotas** atidare savo nuosavą kirpyklą, kuri yra: 1812 Coventry Rd., Cleveland Hts., netoli Mayfield Rd.

• **ALT S-gos Clevelando** skyriaus susirinkimas šaukiamas p. K. S. Karpiaus namuose sausio 18 d., 7 v. v. Bus renkama nauja valdyba. Visi nariai prašomi būtinai dalyvauti.

P A D Ė K A

Dr. Edm. Juodėnui už rūpestingą D. Balčiūno gydymą, nuoširdžiai dėkoja.

Žmona ir tėvai

KIRPYKLA. Vincas Gelgotas, Hts. kirpyklos savininkas, kuri yra 1812 Coventry Rd. netoli Mayfield, kviečia savo buvusius klientus ir naujus atsilankyti jo kirpykloje. Kirpykla atidaryta nuo 8 val. ligi 6 val. vak. Pirmadieniais uždaryta. (2-7)

• **Reikalinga** prižiūrėtoja prie senyvos moters, gyvenanti kartu su ja. Skambinti tarp 5 ir 8 po pietų. Telef. 449-1324. (2-3)

• **Prieš atnaujindami** savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• **Apdraudus** reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

M A I E

WANTED AT ONCE
TURRET LATHE SET UP
OPERATORS
AUTOMATIC SCREW
MACHINE
SET UP OPERATORS
MULTIPLE & SINGLE SPINDLE
TOOL MAKERS
2ND SHIFT
Steady employment. High hourly
rate. Plus bonus. Paid vacations and
holidays. Fully paid hospital sickness
& pension plan.
UNIFORMS FURNISHED
Apply week days 8:30 A.M. to 4 P.M.
HANSEN MFG. CO.
4031 W. 150 St.
Cleveland, Ohio
252-3880 (2-8)

ELECTRICAL, HYDRAULIC,
MECHANICAL MAINTENANCE.
New ultra modern plant to estab-
lished growth company will provide
steady employment in newly created
department for electrical hydraulic,
mechanical maintenance man.
Call, Milt Carison COLLECT
(216) 248-0290
CUYAHOGA STEEL & WIRE
DIVISION
3100 Solon Road, Solon, Ohio 44139
An Equal Opportunity Employer (2-4)

F E M A I E

SEWING MACHINE
OPERATORS
Experienced on single needle and
multiple machines. Steady work, nice
working conditions.
SWITLIK PARACHUTE CO.
1325 E. State St., Trenton, N. J.
609-587-3300
Ask for
Mr. RICHARD SWITLIK, Jr. (2-11)

• **Romas Viesulas** buvo jury komisijos nariu darbų atrankai ir premijoms skirti Pennsylvania's Academy of Fine Arts 164-tai metinei parodai, Philadelphiaje. Paroda atsidarė sausio 1 ir tęsis iki kovo 2 d., 1969 m.

Brooklyno Muziejaus surengto apžvalginę parodoj "Amerikos grafikos du dešimtmečiai" dailininkų buvo paskirta premija už litografijas — reljefą "Yonkers". Tas pats grafikos darbas yra reprodukuotas ant tos parodos katalogo viršelio, kvietimo parodai, ir ant plakatų New Yorko požeminiame traukinyje. Paroda tęsis iki sausio 26 d.

• **Dail. Antanas Vaikšnoras**, padaręs Dirvai be atlyginimo kalėdiniam numeriui pirmojo puslapio iliustraciją, sveikindamas Dirvą su šventėmis pridėjo auką 10 dolerių.

Už puikią iliustraciją ir auką Dirva nuoširdžiai dėkoja.

AUKOS DIRVAI

Prenumeratą pratęsdami ir kitokiom progom Dirvai aukas atsiuntė:

J. Šilinskas, Philadelphia ..	1,00
V. Poderys, Chicago	7,00
K. Leon, Palos Park	10,00
V. Kazlauskas, Toronto ..	2,00
J. Šermukšnis, Baltimore ..	4,00
W. Valys, Stratford	2,00
P. Guobys, Toronto	5,00
P. Sirgėdas, Cicero	3,00
J. Mališka, Montreal	2,00
J. Stanaitis, Chicago	5,00
J. Augaitis, Detroit	2,00
M. Vinclovas, Cleveland ..	2,00
P. Zailskas, Cicero	5,00
G. Gričius, Washington ..	3,00
I. Vasyliūnas, Smoerville ..	2,00
T. Stankūnas, Dorchester ..	2,00
M. Vilkišius, Lawrence ..	7,00
J. LoPresto, Ann Arbor ..	4,00
K. Ramonas, Chicago	7,00
M. Kleinaitis, Waterbury ..	2,00
A. Mustelkis, Detroit	2,00
V. Vasikauskas, Richmond Hill ..	2,00
P. Mlašius, Cleveland ..	2,00
J. Vigelis, Collingswood ..	3,00
A. Ralsys, W. Germany ..	7,00
A. Senikas, Rock Hills ..	20,00
S. Barzdaitis, Weston ..	2,00
L. Lendraitis, Boston ..	2,00
Č. Kiluilis, Dorchester ..	5,00
J. Slivinskas, Waterbury ..	5,00
L. Naglius, Chicago	2,00
P. Mikolaitis, Cleveland ..	2,00
P. Budninkas, Cicero	10,00
J. Ulpa, Dorchester	2,00
S. Mickus, Medinah	5,00
L. Radzvičkas, Ann Arbor ..	2,00
A. Šalčiūnas, Phila.	2,00
J. Rinkus, Cleveland	2,00
B. Grincius, Cleveland ..	2,00
J. Bartkus, Chicago	11,00
V. Tervydīs, Clilinsville ..	2,00
K. Šeputa, Detroit	7,00
A. Kleiza, Manchester ..	2,00
A. Vaikšnoras, Cleveland ..	10,00
K. Germanas, St. Charles ..	2,00
P. Žilinskas, Hemet	2,00
M. Aukštaitė, Toronto	2,00
S. Šukaitis, Hamilton	3,00
B. Pračkienė, Cleveland ..	2,00
S. Rudokas, Chicago	7,00
P. Dagys, Columbus	2,00
J. Vasiliauskas, Dorchester ..	10,00
A. Juodvalkis, E. Chicago ..	3,00
P. Mačernis, Chicago	2,00
V. Vaišvila, Chicago	2,00
K. Radvila, Chicago	2,00
V. Kėcorius, Toronto	2,00
T. Savickas, Monticello ..	7,00
A. Kalvaitis, Chicago	7,00
F. Andriūnas, Vyncote ..	2,00
K. Stimulis, Lemont	10,00

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

ATTENTION ALL JOURNEYMEN
**ELECTRICIANS
MILLWRIGHTS
PIPE FITTERS**

If you are interested in permanent employment with the best of working conditions and earnings—Champion Spark Plug Co., Ceramic Division has an immediate opening for you.

Insurance, pension plan, and other liberal benefits.

APPLY

CHAMPION SPARK PLUG CO.

8525 BUTLER, HAMTRAMCK, MICH.
An Equal Opportunity Employer

(2-11)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

SVETIMŠALIŲ REGISTRACIJA

Primename visiems gyvenantiems JAV-bėse ir neturintiems JAV pilietybės, kad pagal veikiančią imigracijos įstatymą privalo iki š.

m. sausio 31 d. užpildyti registracijos kortelę ir įteikti artimiausiai imigracijos ar pašto įstaigai. Svetimšalių registracijos kortelės gaunamos kiekviename pašte.

LIETUVIŲ TAUTINIAI NAMAI

1967 m. pavasarį Chicagoje įsisteigė Lietuvių Tautinių Namų Bendrovė. Jos tikslas: pasistatyti didesnius namus ir dalį jų biznio pagrindais administruoti, dalį leisti naudotis plačiai lietuvių visuomenei, jos kultūrinei, socialinei veiklai.

Pastaruoju metu LTN Valdyba yra pasitelkusi per 20 talkininkų, kurių uždavinys yra populiarinti savos pastogės įsigijimo mintį ir telkti naujus narius. Norima iki antrojo metinio narių susirinkimo š. m. vasario mėn., bendrovę išplėsti dvigubai ir tuo pačiu įgalinti ją tarti, kada ir kur bus galima bendrovės namų statybą pradėti.

LTN Bendrovės Valdybos adresas: Lithuanian National Hall, Inc., 222 West Adams Street, 949 Room, Chicago, Illinois 60606.

Bendrovės valdybos pirm. — inž. J. Jurekūnas.

• Donatas Januta, Berkeley, Calif., sėkmingai išlaikė Kalifornijos valstybinius teisių egzaminus ir dabar dirba San Francisco advokatų firmoje. Iš 2886 asmenų, kurie laikė egzaminus, išlaikė tik 53%.

Visiems vienu ar kitu būdu prisiminusiems mūsų garbingą ir mylimą motiną, senolę, prosenolę ir uošvę, **VELIONĘ SOFIJĄ SMETONIENĘ**, ir ją palydėjusiems į negėstančių šviesų šalį savo gilų dėkingumą reiškia didžiosios nuoskaudos aplankytos

**Smetonų ir Valušių šeimos
ir sesuo J. Tūbelienė.**

Korp! Neo-Lithuania Garbės Nario A. Smetonos našlei

A. A.

SOFIJAI SMETONIENEI

mirus, jos gedinčius seserį JADVYGĄ TŪBELIENĘ, dukrą MARIJĄ VALUŠIENĘ ir sūnų JULIŲ SMETONĄ su šeimomis, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia

LST Korp! Neo-Lithuania

Mūsų gerbiamai ir mylimai

A. A.

SOFIJAI SMETONIENEI

mirus, sūnų JULIŲ SMETONĄ, dukrą MARIJĄ VALUŠIENĘ ir seserį JADVYGĄ TŪBELIENĘ su šeimomis nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Janina Ūsienė,
Dr. Gražina ir inž. Ričardas
Pauliukoniai

Lietuvos Prezidento Antano Smetonos žmonai

SOFIJAI SMETONIENEI

mirus, sūnui JULIUI SMETONAI, jo žmonai ir artimiesiems reiškia gilią užuojautą

Lietuvos Teisininkų Draugijos
Clevelando skyriaus teisininkai

SOFIJAI SMETONIENEI

mirus, dukrai MARIJAI ir pulk. ALOIZUI VALUŠIAMS, sūnui JULIUI ir BIRUTEI SMETONAMS, seseriai JADVYGAI TŪBELIENEI ir jų šeimoms reiškia širdingą užuojautą

Jonas Našliūnas

Lietuvos Respublikos Prezidento našlei

SOFIJAI SMETONIENEI

mirus, sūnui JULIUI SMETONAI, jo šeimai, dukrai MARIJAI VALUŠIENEI, seseriai JADVYGAI TŪBELIENEI ir giminaičiams reiškia užuojautą

Dr. V. L. ir Regina Ramanauskai

A. A.

SOFIJAI SMETONIENEI

mirus, Jos sūnui JULIUI SMETONAI, dukteriai MARIJAI VALUŠIENEI ir seseriai JADVYGAI TŪBELIENEI ir jų šeimoms gilią užuojautą reiškia

A. L. T. S-gos Detroito Skyrius

A. A.

SOFIJAI SMETONIENEI

mirus, adv. JULIUI SMETONAI, jo šeimai bei artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Aurelija ir Vytautas Balašaičiai
Elena Žižniauskienė

Lietuvos Respublikos Prezidento a. a. Antano Smetonos našlei

p. SOFIJAI SMETONIENEI

mirus, sūnui, dukrai, šeimos nariams ir artimiesiems, liūdesio valandoje reiškia giliausią užuojautą

L. V. S. Ramovė

Lietuvos Respublikos Prezidento našlei
A. A.

SOFIJAI SMETONIENEI

mirus, JULIUI SMETONAI, jo šeimai, giminaičiams ir artimiesiems reiškia užuojautą

Amerikos Lietuvių Konservatorių Klubas

SOFIJAI SMETONIENEI

mirus, jos sūnui adv. JULIUI SMETONAI ir šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia

JAV Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Valdyba

PADĖKA

1968 m. gruodžio 15 d. Rome, Ohio, mirus mano broliui

POVILUI VASILIAUSKUI

iš savo bičiulių ir pažįstamų esu susilaukęs daug užuojautos, o taip pat pagalbos šermenų ir laidotuvių metu.

Visiems jiems reiškiu nuoširdžiausią padėką, o ypatingai Aleksui Petrauskui, ir jo šeimai, nepaprastai daug padėjusiems, tvarkant velionies laidotuvių ir kitus reikalus.

Jonas Vasiliauskas

Brangiam vyrui ir tėvui

A. A.

BRONIUI BUINIUI

mirus, mūsų mielas klubo narys; žmoną VALERIJĄ BUINIENĘ, valdybos narę — dukterį RIMĄ MIRONIENĘ ir jos vyrą GABRIELIŲ, seserį ALBINĄ ČEPULIENĘ ir jos vyrą MŪKOLĄ, motiną ELZBIETĄ BUINIENĘ bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdiame

LMKF Philadelphijos
Klubo Valdyba

A + A

BRONIUI BUINIUI

mirus, žmonai VALEI ir dukrai RIMAI MIRONIENEI nuoširdžią užuojautą reiškia

L. S. T. Korp! Neo-Lithuania
New Yorko Valdyba

Poniai VALERIJAI BUINIENEI, brangiems kolegoms RIMAI ir GABRIELIUI MIRONAMS, jų vyrui, tėvui ir uošviui

BRONIUI BUINIUI

mirus, gilią užuojautą reiškia

Aldona ir Stepas Mackevičiai

A. A.

BRONIUI BUINIUI

mirus, mieliems p. V. BUINIENEI, dukrai RIMAI ir GABRIELIUI MIRONAMS reiškia nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdiame

Gediminas ir Aldona Čekai
Jonas ir Giedrė Stankūnai

SOFIJAI SMETONIENEI,

Pirmo Lietuvos Prezidento žmonai, mirus, jos sūnui JULIUI SMETONAI, dukrai M. VALUŠIENEI, seseriai JADVYGAI TŪBELIENEI ir šeimoms užuojautą reiškia

Pautienų šeima

SOFIJAI SMETONIENEI,

pirmojo ir paskutiniojo Lietuvos Respublikos prezidento našlei mirus, Jos sūnui adv. JULIUI SMETONAI ir jo šeimai gilią užuojautą reiškia

Elena ir Antanas Musteikiai,
Detroito